

JONAVOS RAJONO NEĮGALIŲJŲ VEIKLOS CENTRO VEIKLOS ATASKAITA UŽ 2021 METUS

1. ĮSTAIGOS PRISTATYMAS

Duomenys: Jonavos rajono neįgaliųjų veiklos centras – biudžetinė socialinės globos įstaiga.

Adresas: Dariaus ir Girėno g. 1A, LT-55163 Jonava.

Tel. (8 349) 600 12, el. p. veikloscentras@gmail.com, interneto svetainės adresas: www.jnvc.lt

Istaigos vadovas: Aurika Matutienė, tel. (8 349) 600 12.

Jonavos rajono neįgaliųjų veiklos centras (toliau – Veiklos centras) yra Jonavos rajono savivaldybės biudžetinė specialiųjų poreikių (asmenims su proto ir psichine negalia) nestacionari socialinės globos įstaiga, turinti stacionarios socialinės ilgalaikės (trumpalaikės) globos struktūrinį padalinį „Gyvenimo namai“.

MISIJA

Teikti, nuolat tobulinti bei tikslingai plėtoti socialines paslaugas asmenims, turintiems proto ar (ir) psichikos negalią, tenkinant jų individualius poreikius bei siekiant šių asmenų visapusiško ir lygiateisio dalyvavimo visuomenės gyvenime, geresnės jų gyvenimo kokybės.

Šviesti visuomenę įvairiomis žiniasklaidos priemonėmis, kad neįgalus žmogus visuomenės būtų priimtas toks, koks jis yra.

Teikti rajono neįgaliesiems bendrąsias ir specialiąsias socialines paslaugas, kurti klientų poreikius atitinkančią paslaugų sistemą, kryptingai planuoti Veiklos centro veiklą, siekti racionalaus finansinių, materialinių ir darbo išteklių paskirstymo ir naudojimo.

VERTYBĖS

- priimti asmenį kaip svarbiausią visuomenėje;
- išlaikyti konfidencialumą;
- teikiant naujas paslaugas atsižvelgti į kliento pageidavimus;
- atskirti asmeninius jausmus ir poreikius nuo profesionalių santykių;
- perduoti kitiems žinias ir įgūdžius;
- plėtoti kliento galimybes padėti sau;
- atkakliai stengtis dėl kliento, nepaisant nusivylimų;
- pripažinti socialinį teisingumą ir kiekvieno visuomenės nario ekonominę, fizinę ir dvasinę gerovę; būti atsakingam už pavyzdinį asmeninį ir profesinį elgesį.

VIZIJA

Tapti Jonavos rajono neįgaliųjų traukos centru, teikiančiu kokybiškas, profesionalias, patrauklias bei kompleksines socialines paslaugas, užtikrinančias saugią ir orumą laiduojančią aplinką neįgaliesiems. Šioje aplinkoje yra laimingas, saugus neįgalus žmogus, sugebantis kultūringai bendrauti visuomenėje, kurioje žmonėms su negalia sudarytos tokios sąlygos, kad jie nesijaustų socialiai atskirti nuo visuomenės gyvenimo, galėtų jaustis pilnaverčiais tiek ekonominėje, tiek kasdieninėje veikloje.

Pelnyti didžiausią visų socialinių partnerių pasitikėjimą, atitinkantį klientų, steigėjo, finansuotojų, partnerių bei darbuotojų lūkesčius.

ĮSTAIGOS TIKSLAS

Teikti kokybiškas socialinės globos paslaugas suaugusiems proto, psichinę, kompleksinę negalią turintiems asmenims, kuriems nustatytas dienos socialinės globos ar ilgalaikės (trumpalaikės) socialinės globos poreikis.

UŽDAVINIAI

- padėti asmenims nuo 18 metų, turintiems proto, psichinę, kompleksinę negalią integruotis į visuomenę, gerinti jų gyvenimo kokybę bei ugdyti jų kasdienio gyvenimo ir darbinis įgūdžius;
- įvertinti, ugdyti ir palaikyti socialinius įgūdžius asmenims su proto ir psichine negalia;
- stiprinti neįgaliųjų sugebėjimus jiems priimtinausioje darbinėje, meninėje, kultūrinėje ir kitose neformaliojo ugdymo veiklose atsižvelgiant į asmens sveikatą, individualias savybes bei pomėgius;
- rūpintis, kad Veiklos centro lankytojai galėtų realizuoti savo teises, dalyvautų saviraiškos, savęs aktyvinimo, Veiklos centro vidaus gyvenime bei bendruomenės veikloje;
- užtikrinti socialines paslaugas, padedančias palaikyti asmens funkcines galimybes ir leidžiančias jam kuo savarankiškiau gyventi;
- informuoti ir šviesti visuomenę apie asmenų, turinčių proto ir psichinę negalią problemas;
- skatinti neįgaliųjų asmenų socialinę integraciją į visuomenę;
- bendradarbiauti su juridiniais ir fiziniais asmenimis, vietos savivaldos institucijomis, visuomeninės globos bei paramos ir labdaros organizacijomis, su lankytojų artimaisiais, globėjais, švietimo, globos, sveikatos priežiūros įstaigomis;
- dalyvauti parodose ir mugėse su neįgaliųjų darbais ir gaminiais;
- rengti ir įgyvendinti programas ir projektus, skirtus socialinių paslaugų plėtrai;
- bendradarbiauti su analogiškais užsienio šalių įstaigomis, institucijomis, dalyvauti tarptautinėse programose, projektuose, sudaryti sutartis;
- plėtoti socialinių paslaugų įvairovę, atsižvelgiant į įstaigos finansines galimybes, materialinę bazę bei neįgaliųjų poreikius;
- informuoti visuomenę apie teikiamas paslaugas;
- padėti šeimoms, auginančioms ir slaugančioms asmenis su negalia;

- pritaikyti aplinką neįgaliems gyventojams, užtikrinant neįgaliesiems savarankišką ir saugų judėjimą aplinkoje. Tai būtina sąlyga, siekiant neįgaliųjų fizinio, dvasinio ir ekonominio savarankiškumo;
- mokyti ir stiprinti gyventojų sugebėjimus gyventi savo bendruomenėje, pasirenkant priimtinausią veiklos sritį, siekiant kuo didesnio savarankiškumo;
- organizuoti turiningą gyventojų laisvalaikį savaitgaliais ir švenčių dienomis;
- kelti darbuotojų kvalifikaciją.

2. DARBUOTOJŲ ETATŲ SKAIČIUS

1 lentelė. Etatų skaičius 2020 ir 2021 m.

	Pareigybių pavadinimas	2020 m. etatai	2021 m. etatai
Veiklos centras			
Vadovas	Direktorius	1	1
	Direktoriaus pavaduotojas socialiniams reikalams	1	1
Specialistai / kvalifikuoti darbuotojai	Socialinis darbuotojas	3	4,5
	Socialinio darbuotojo padėjėjas	4	4
	Asmeninis asistentas	0,5	1,5
	Slaugytojo padėjėjas	1	1
	Bendrosios praktikos slaugytojas	1	1
	Mitybos specialistas	0,5	0,5
	Kineziterapeutas	1	1
	Psichologas	1	-
	Socialinių paslaugų įstaigos psichologas	-	0,25
	Socialinių paslaugų įstaigos psichologo asistentas	-	0,75
	Raštvedys	0,5	0,5
	Ūkvedys	1	1
	Sandėlininkas	0,5	0,5
	Vairuotojas	0,5	0,5
	Virėjas	1,5	1,5
Darbininkai	Pagalbinis darbininkas	1	1
	Pagalbinis darbininkas virtuvėje	0,5	0,5
	Valytojas	0,5	0,5
VISO:		20	22,5
„Gyvenimo namai“			
Specialistai	Socialinis darbuotojas	1	1
Kvalifikuoti darbuotojai	Socialinio darbuotojo padėjėjas	4	4
VISO:		5	5
IŠ VISO:		25	27,5

Vadovaujantis Lietuvos Respublikos socialinės apsaugos ir darbo ministro 2017 m. rugsėjo 1 d. įsakymu Nr. A1-461 „Dėl Lietuvos Respublikos socialinės apsaugos ir darbo ministro 2006 m. lapkričio 30 d. įsakymo Nr. A1-317 „Dėl socialinę globą teikiančių darbuotojų darbo laiko sąnaudų normatyvų patvirtinimo“ pakeitimo, įstaiga turi minimaliai pagal reikalavimus, įvertinant lankytojų ir gyventojų skaičių, reikiamus etatus.

3. NAUDOJAMOS PATALPOS

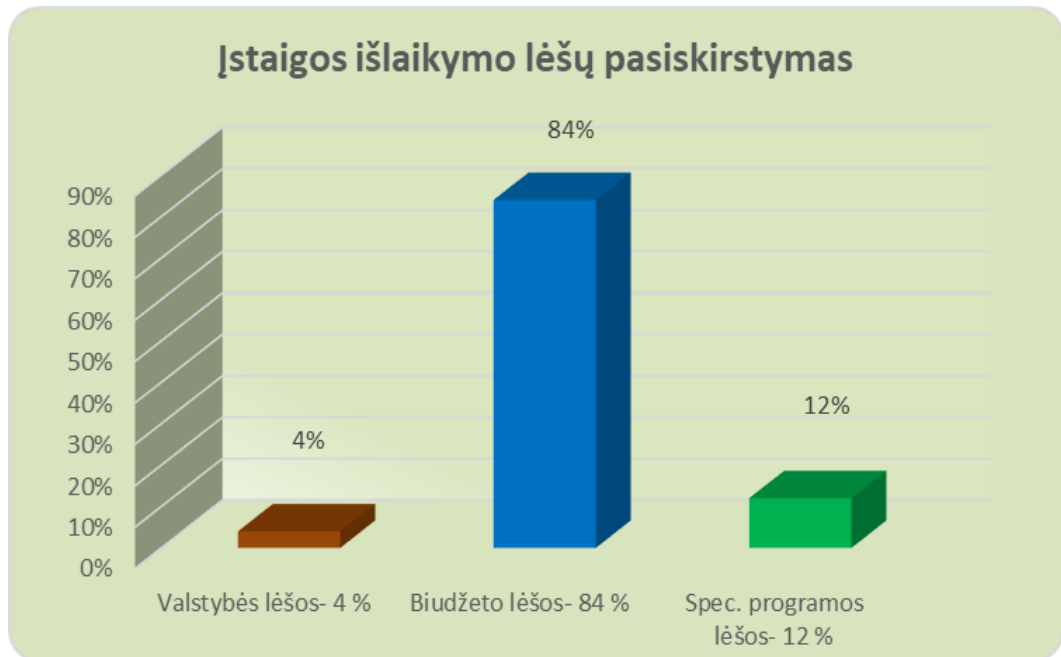
Jonavos rajono savivaldybės tarybos 2014 m. birželio 26 d. sprendimu Nr. 1 TS-0233 „Dėl negyvenamųjų patalpų perdavimo Jonavos rajono neįgaliųjų veiklos centrui“ Jonavos rajono neįgaliųjų veiklos centrui perduotos savivaldybei nuosavybės teise priklausančios patalpos adresu: Dariaus ir Girėno g. 1 A, Jonava, I aukštas – valdyti, naudoti ir disponuoti patikėjimo teise, įstatuose numatytai veiklai vykdyti: bendras plotas – 710,33 kv. m ir rūšio patalpos 64,17 kv. m (žr. 2 lentelę).

2 lentelė. Naudojamos patalpos

Patalpos pavadinimas	Plotas (kv. m)	Patalpų plotas tenkantis vienam asmeniui faktiškai (kv. m)	Patvirtintas normatyvas	Pastabos
Bendras plotas I a.	710,33			
Rūšys	64,17			
Veiklos centras				
				35 lankytojams (24 – ateinantis iš namų, 11 – „Gyvenimo namų“ gyventojai)
Bendras plotas	475,58	14,86		
Darbiniam užimtumui ir ugdymui	165,64	5,18	Ne mažiau 4,0 kv. m	Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministro 2011 m. gruodžio 11 d. įsakymas Nr. A1-566 „Dėl Lietuvos Respublikos socialinės apsaugos ir darbo ministro 2007 m. vasario 20 d. įsakymo Nr. A1-46 „Dėl socialinės globos normų aprašo patvirtinimo“ pakeitimo“
„Gyvenimo namai“				
				13 gyventojų (11 vietų – ilgalaikiai socialinei globai, 2 vietos – trumpalaikiai socialinei globai)
Bendras plotas	234,75	21,34		
Miegamojo ploto	89,27	8,12	Ne mažiau 5,0 kv. m	Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministro 2004 m. vasario 9 d. įsakymas Nr. V-57 „Lietuvos higienos norma HN 125:2011 „Socialinių paslaugų įstaigos: bendrieji saugos sveikatai reikalavimai 2011 m. ministro įsakymas Nr. V-133

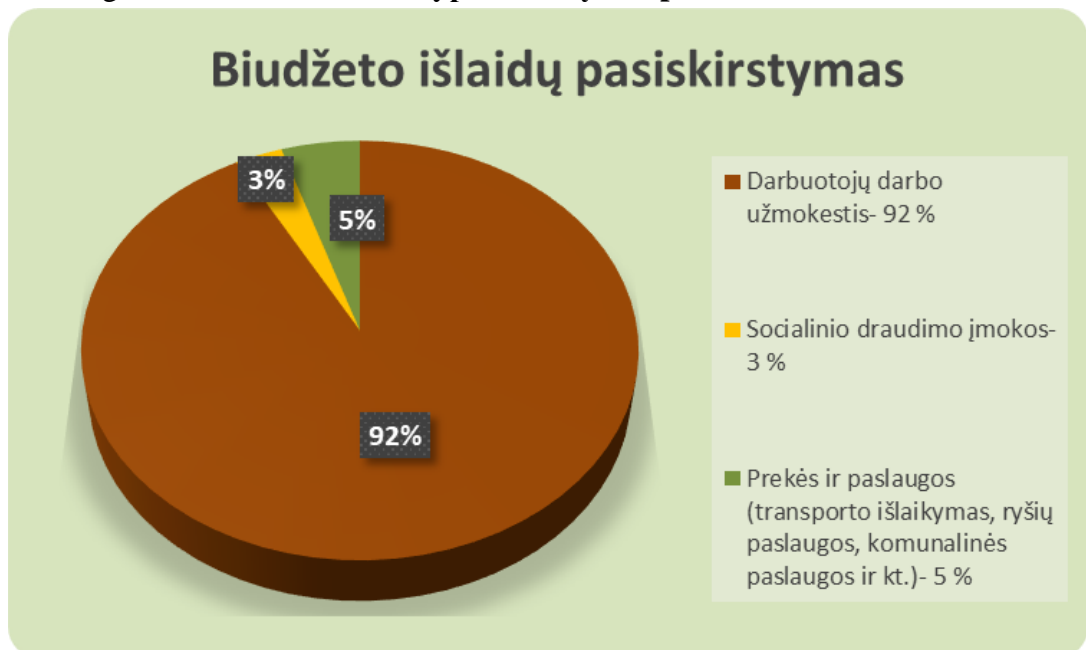
	kuri skatina kurti“.			
--	----------------------	--	--	--

1 grafikas. Įstaigos išlaikymo lėšų pasiskirstymas

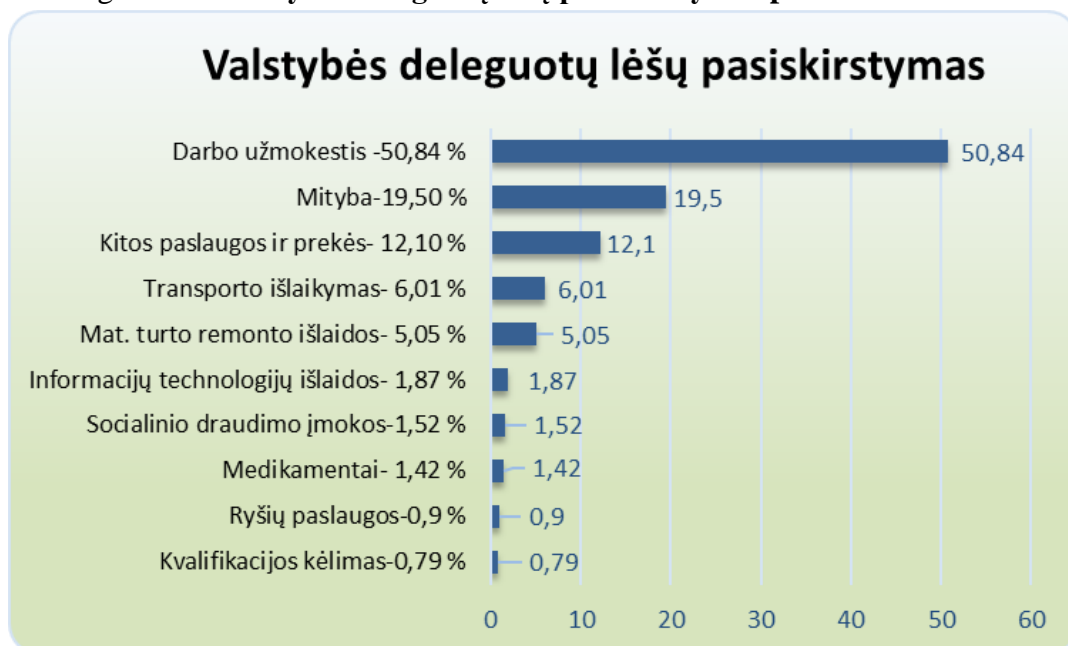
Kaip matyti pirmame grafike, 2021 metais įstaigos išlaikymo lėšas daugiausiai sudarė biudžeto lėšos – 84 %. Kiti šaltiniai – spec. programos lėšos (12 %) ir valstybės lėšos (4 %).

2 grafikas. Biudžeto išlaidų pasiskirstymas procentais

2021 metais daugiausia įstaigos biudžeto lėšų panaudota darbo užmokesčiui – 335 171,86,82 Eur. Kitos išlaidos – socialinio draudimo įmokos ir darbdavio soc. parama – 11 841,67 Eur, prekės ir paslaugos – 18 201,27 Eur.

3 grafikas. Valstybės deleguotų lėšų pasiskirstymas procentais

Kaip matyti 3 grafike, pusė valstybės deleguotų lėšų skirtos darbuotojų, dirbančių su asmenimis su sunkia negalia, darbo užmokesčiui – 9 652,04 Eur. Kitos valstybės deleguotos lėšos pasiskirstė taip: socialinio draudimo įmokos ir darbdavio soc. parama – 288,96 Eur, medikamentams 268,85 Eur, mitybos išlaidos – 3 701,54 Eur, ryšių paslaugos – 171,31 Eur, transporto išlaikymas – 1 140,84 Eur, mat. turto remonto išlaidos – 958,89 Eur, kvalifikacijos kėlimas – 150,79 Eur, informacinių technologijų išlaidos – 354,53 Eur, kitos paslaugos ir prekės – 2297,25 Eur.

4 grafikas. Spec. programos lėšų pasiskirstymas procentais

4 grafike matyti, kad dauguma gautų lėšų už teikiamas paslaugas įstaigoje pasiskirsto mitybai – 15 099,47 Eur bei kitoms prekėms ir paslaugoms – 14 815,89 Eur. Likusios lėšos pasiskirsto taip:

darbo užmokesčiui – 5332,53 Eur, socialinio draudimo įmokoms – 77,36 Eur, , medikamentams – 2236,14 Eur, ryšių paslaugoms – 107,61 Eur, transporto išlaikymui – 5 974,89 Eur, aprangai ir patalynei – 521,72 Eur, komandiruotėms – 255,00 Eur, mat. turto remonto išlaidoms – 2 975,43 Eur, kvalifikacijos kėlimui – 1 324,00 Eur, ekspertų ir konsultantų išlaidoms – 217,80 Eur. informacijų technologijų išlaidoms – 2 471,89 Eur, reprezentacinėms išlaidoms – 859,58 Eur,

5. INFORMACIJA APIE LANKYTOJUS IR GYVENTOJUS

4 lentelė. Lankytojai ir gyventojai 2020 bei 2021 m.

Veiklos centras	Lankė		Atvyko		Išvyko		Amžius (18-29)		Amžius (30-59)	
	vyrų	moterys	vyrų	moterys	vyrų	moterys	vyrų	moterys	vyrų	moterys
2020 metai	25	10	-	-	2	1	5	2	20	8
2021 metai	23	9	-	-	1	-	4	2	18	7
2021 metais Veiklos centrą lankė 32 asmenys (iš jų ilgalaikę socialinę globą gavo 11 asmenų.) Metų pabaigoje lankytojų skaičius – 31 asmenys (1 asmuo nutraukė paslaugas dėl asmeninių priežasčių).										
„Gyvenimo namai“	Gyveno		Atvyko		Išvyko		Amžius (18-29)		Amžius (30-59)	
	vyrų	moterys	vyrų	moterys	vyrų	moterys	vyrų	moterys	vyrų	moterys
2020 metai	9	2	-	-	-	-	-	1	9	1
2021 metai	9	2	-	-	-	-	-	1	9	1
„Gyvenimo namuose“ 2021 metais gyveno 11 asmenų. Metų pabaigoje gyventojų skaičius – 11 asmenų.										

6. TEIKIAMŲ SOCIALINĖS GLOBOS PASLAUGŲ KAINA VIENAM PASLAUGŲ GAVĖJUI

5 lentelė. 2020 ir 2021 m. palyginimas

Veiklos centras	2020 m.	2021 m.
Lankytojų skaičius su negalia	17	15
Lankytojų skaičius su sunkia negalia	7	6
Vieno lankytojo išlaikymas per mėnesį su negalia (Eur)	861,69	1066,38
Vieno lankytojo išlaikymas per mėnesį su sunkia negalia (Eur)	981,99	1241,73
„Gyvenimo namai“		
Gyventojų skaičius su negalia	10	9
Gyventojų skaičius su sunkia negalia	1	2
Vieno gyventojų išlaikymas per mėnesį su negalia (Eur)	1128,58	1350,64
Vieno gyventojų išlaikymas per mėnesį su sunkia negalia (Eur)	1265,47	1566,93

7. 2021 METAIS NEĮGALIŲJŲ VEIKLOS CENTRE VYKDYTOS PROGRAMOS, PRIEMONĖS, VEIKLOS

Jonavos rajono neįgaliųjų veiklos centras teikia kompleksines paslaugas suaugusiems asmenims turintiems protinę ir psichinę negalią bei jų šeimoms. Atsižvelgiant į strateginius veiklos plano tikslus, uždavinius bei programos priemones, Veiklos centras:

1. Teikė bendrąsias socialines paslaugas:

- informavimo (informacijos suteikimas neįgaliam asmeniui ir jo šeimos nariams apie įstaigas teikiančias socialinę, teisinę ir psichologinę pagalbą; apie dokumentų tvarkymo procedūras; apie skiriamą materialinę ir nematerialinę socialinę pagalbą, suteikiama informacija socialinio būsto, gyvenamosios vietos deklaracijos ir kitais klausimais) suteikta – 621;

- konsultavimo (šeimos problemų sprendimo būdai, sveikatos, socialinės adaptacijos, integracijos į visuomenę, lengvatų ir kiti klausimai) – 380 konsultacijų;
- tarpininkavimo (nukreipiant į medicinos įstaigas, psichikos sveikatos centrą, pas kitų sričių specialistus; rengiant dokumentus dėl nukreipimo į socialinės globos įstaigą, tarpininkavimas sprendžiant įvairias asmens (šeimos) problemas, mokant mokesčius, registruojant pas specialistus, ir kt.) – 530 paslaugų;
- atstovavimo (migracijos tarnybose bei socialinės paramos skyriuose, gydymo, mokesčių mokėjimo įstaigose) – 502 paslaugų;
- maitinimo organizavimo (dietos taikymas, specialaus maisto paruošimas, maitinimas). Veiklos centro lankytojai maitinami 3 kartus per dieną, „Gyvenimo namų“ gyventojai maitinami 4 kartus per dieną ir duodami naktiepiečiai. **Steigėjo patvirtintos maitinimo kainos:** Veiklos centre 1 lankytojui 1 dienai iki 29 metų amžiaus – 3,09 Eur, virš 29 metų amžiaus – 2,95 Eur, „Gyvenimo namų“ 1 gyventojui 1 dienai iki 29 metų amžiaus – 3,31 Eur, virš 29 metų amžiaus – 3,21 Eur;
- transporto organizavimo (vidutiniškai 17 neįgaliųjų atvežti į Veiklos centrą ir parvežti į gyvenamąją vietą per metus suteiktos 5737 paslaugos, vykstant į gydymo įstaigas – 624, apsirūpinti medikamentais ir kitais svarbiais reikalais – 480, vežti Veiklos centro lankytojus į renginius – 270);
 - asmens higienos ir priežiūros organizavimo paslaugos (sauskelnių keitimas, aprengimas, pagalba tualete);
 - sociokultūrinės paslaugos (užimtumo organizavimo, pramoginių renginių lankymas, informacijos teikimo apie vykstančius renginius, nevyriausybinių organizacijų vykdomas labdaros akcijas; integracinis ir prevencinis veiklų ir priemonių įgyvendinamas Jonavos rajone).

2. Teikė specialiąsias paslaugas:

- dienos socialinė globa buvo suteikta 32 asmenims, iš jų 6 – su sunkia negalia;
- ilgalaikė (trumpalaikė) socialinė globa – 11 asmenų, iš jų 2 asmuo – su sunkia negalia.

3. Rengė išvadas dėl asmens gebėjimo pasirūpinti savimi ir priimti kasdienius sprendimus. Vadovaujantis Lietuvos Respublikos socialinės apsaugos ir darbo ministro 2015 m. gruodžio 10 d. įsakymu „Dėl asmens gebėjimo pasirūpinti savimi ir priimti kasdienius sprendimus nustatymo tvarkos aprašo patvirtinimo“ Nr. A1-742, Veiklos centre pradėtas vykdyti asmens galimybių pasirūpinti savimi ir priimti kasdienius sprendimus, savarankiškai ar naudojantis pagalba konkrečioje srityje, vertinimas bei išvadų rengimas. Išvados ruošiamos tiek nustatant neįgalaus asmens neveiknumą pirmą kartą, tiek kasmet peržiūrint asmenų gebėjimus pasirūpinti savimi ir priimti kasdienius sprendimus visame Jonavos rajone. Iš viso per 2021 m. gauti 132 pavedimai parengti išvadas. Parengtos bei Jonavos r. savivaldybės administracijos Socialinės paramos skyriui **pateiktos 132 asmens gebėjimo pasirūpinti savimi ir priimti kasdienius sprendimus vertinimo išvados** (iš kurių pirmą kartą nustatytas asmens neveiknumas 53 asm., pakartotinai įvertinta – 79 asm.). Vertinant asmens gebėjimus buvo laikomasi šių principų: veiksnio prezumpcija, palankiausio asmeniui pasirinkimo ieškojimas, proporcingumas, į asmenį orientuotas socialinio darbuotojo požiūris, konfidencialumas, sąsaja su pagalbos poreikiu, nešališkumas.

6 lentelė. Duomenys apie atliktų 2021 m. „Asmens gebėjimo pasirūpinti savimi ir priimti kasdienius sprendimus“ vertinimų rezultatus:

Iš viso gauta įvertinti	132 asm.		
	Pateikta išvadų	Įvertinti asmenys, kurie liko neįvertinti 2021 m.	Nespėta įvertinti 2021 m., bus vertinama 2022 m.
	132	0	0

Iš viso 2021 m. įvertinti 132 asmenys, iš jų:

- pirmą kartą vertinti – 53 asmenys;
- atliktas būklės perversinimas (pakartotinai) – 79 asmenims.

4. Teikė trumpalaikės globos paslaugas. Plėtojant socialinę pagalbą neįgaliesiems ir jų šeimos nariams Veiklos centras teikia trumpalaikės socialinės globos paslaugas. Šių paslaugų teikimas padeda šeimos nariams, globėjams, rūpintojams, kurie dėl tam tikrų priežasčių (ligos, komandiruotės, atostogų, šeimos ar darbo išipareigojimų ir kt.) laikinai ar darbo savaitę negali prižiūrėti asmenų, kuriems reikalinga nuolatinė priežiūra. 2021 m. trumpalaikės socialinės globos paslaugos nebuvo teikiamos.

5. Asmeninės pagalbos paslaugos. Asmeninės pagalbos teikėjo funkcijos Jonavos rajone paskirtos Jonavos rajono neįgaliųjų veiklos centrui. Šios paslaugos pradėtos teikti nuo 2021 m. spalio 18 d. Asmeninės pagalbos poreikio nustatymo ir asmeninės pagalbos teikimo tikslas – atsižvelgiant į individualius neįgaliojo asmens poreikius, suteikti jam individualią pagalbą namuose ir viešojoje aplinkoje (palydinti ir komunikuojant), kuri padėtų jam gyventi savarankiškai ir veikti visose gyvenimo srityse. Teisę gauti asmeninę pagalbą turi asmenys, kurių funkcijos, veikla, dalyvumas dėl negalios yra visiškai arba iš dalies apriboti (negali savarankiškai orientuotis, judėti, dirbti, kurti ir (ar) tvarkyti asmeninio ir socialinio gyvenimo) ir kuriems reikalinga kitų asmenų pagalba. Per 2021 m. šios paslaugos buvo teiktos 10 klientų, iš kurių – 3 vaikai (30 proc.). Paslaugas teikė 6 asmeniniai asistentai. Vidutiniškai klientams paslaugos buvo teikiamos 55 val. per mėnesį. Pagal lytį klientai pasiskirstė tolygiai – po 50 proc. vyrų ir moterų. Vyriausio paslaugų gavėjo amžius yra 80, o jauniausio – 12 metų. Negalios pobūdis labai įvairus: regėjimo, judėjimo, intelekto, jutimo ir kt. Pagal šiuos duomenis matyti, kad asmeninės pagalbos paslaugos individualizuojamos pritaikant paslaugų pobūdį prie kiekvieno žmogaus negalios pobūdžio ir paslaugų poreikio. Taip siekiama užtikrinti neįgaliųjų savarankiškumo ir pasirinkimo laisvę. Asmeninės pagalbos paslaugos bus teikiamos ir 2022 metais.

6. Vykde programas. Jonavos rajono neįgaliųjų veiklos centre vykdytos užimtumo, socialinių, darbinių, kasdienio gyvenimo, psichologinių, kineziterapijos ir dar daugelio kitų vykdomų veiklų kryptių įgūdžių ugdymo bei lavinimo programos. Jų turiniu siekiama vystyti įvairius jaunuolių gebėjimus ir įgūdžius bei formuoti vertybines nuostatas. Tai apima asmens savivertės stiprinimą, bendravimo ir bendradarbiavimo įgūdžių lavinimą, probleminių situacijų valdymo įgūdžių tobulinimą, veiklos komandoje principus ir pan. Taip pat siekiama pozityvaus savęs vertinimo, pasitikėjimo savimi ir atsakingo elgesio nuostatų. Viena pagrindinių anksčiau minėtų programų užduočių – įgalinti asmenį, formuoti, atkurti, palaikyti jo savarankiškumą, padėti išreikšti jo stiprybes ir suspenduoti jo silpnybes. Įgyvendinant kineziterapijos programą, buvo vykdoma aktyvi ir pasyvi kineziterapija, kineziterapija naudojant elastinio pasipriešinimo gumas ir nestabilias platformas, gydomieji fiziniai ir gimnastikos pratimai, stuburo ir sąnarių mobilizacija, kvėpavimo pratimai, masažas, postizometrinė relaksacija siekiant normalizuoti raumenų tonusą, įvairių komplikacijų ir kontraktūrų profilaktikos užtikrinimas. Iš viso organizuoti – **1069** užsiėmimai.

Vykdamas psichologinės pagalbos teikimo programą, buvo teikiamos individualios konsultacijos, vykdomi grupiniai užsiėmimai, atliekami vaidmenų žaidimai ir psichodiagnostika, organizuojami edukaciniai ir motyvaciniai pokalbiai, gerinama psichoemocinė būseną, kognityvinės funkcijos ir tarpasmeninis bendravimas, ugdomi emocijų atpažinimo ir lavinami valdymo įgūdžiai. Vykdomos grupinės ir individualios terapijos: žaidimų („UNO“, „DOBBLĖ“, atminties kortelės, „Draugų takas“, „Ką renkiesi?“, „Šviesiuo emocijos“, „Guess who“, „Meškučio emocinės

kaladėlės“, „Jausmų pasaulis“, emocijų kortelės ir kt.), muzikos (emocijų kortelių įgarsinimas instrumentais, grojimas kartu ir kt.), dailės (skirtingų paveikslėlių spalvinimas, savo saugios vietos piešimas, mandalų spalvinimas ir kt.) ir smėlio (piešimas ant smėlio, kryžiukai ir nuliukai su smėliu, sensorinis žaidimas ir kt.). Per 2021 m. iš viso buvo suteiktos 318 psichologo paslaugų.

Veiklos centro organizuojamų veiklų pagrindinis tikslas – įgalinti neįgalų asmenį, kad jis galėtų plėtoti savo potencialias galimybes. Tai nuoseklus veiksmų procesas tarp neįgaliojo ir centre dirbančių specialistų, kuris vykdomas siekiant nustatytų tikslų. Prieš pradėdant taikyti tam tikrus socialinio darbo metodus, ugdyti tam tikras neįgaliojo kompetencijas, svarbu įsivertinti kiekvieno neįgaliojo asmeninius poreikius, problemas bei įtakojančias aplinkybes, tik tuomet užimtumo veiklos gali būti veiksmingos ir sėkmingos. Vykdomas neformaliojo ugdymo programos, socialiniai darbuotojai, sudaro individualius veiklos planus kiekvienam lankytojui. Individualių planų tikslas – matyti asmens gebėjimus. Jų turinys – lankytojo galybės, keliami tikslai, motyvacijos sritys. Kiekvienais metais atliekamas Suaugusio asmens su negalia socialinės globos poreikio vertinimas ir sudarinėjami Individualūs socialinės globos planai (ISGP) dalyvaujant pačiam lankytojui ir (ar) jo atstovui. Pasikeitus jų poreikiams ar galimybėms, individualus socialinės globos planas yra keičiamas.

Atsižvelgiant į Individualius socialinės globos planus (ISGP), Veiklos centre vykdomas neformalusis ugdymas, kurio metu vystoma neįgalių asmenų emocijų raiška bei socializacijos galybės, ugdomos asmeninės, edukacinės ir socialinės kompetencijos, tenkinami pažinimo ir saviraiškos poreikiai.

2021 m. buvo parengtos naujos ir toliau plėtojamos šios **neformaliojo ugdymo kryptys**:

- **Informacinių technologijų valdymo** – užsiėmimų metu buvo ugdomi informacinių technologijų naudojimo įgūdžiai, bendravimo socialinėje erdvėje kultūra, gebėjimo dirbti grupėje bei vienam kompetencijos, kritiško mąstymo ir problemų sprendimo gebėjimai. Neįgalieji mokėsi dirbti su „Microsoft Office“ paketo dalimis „Microsoft Word“ (teksto redagavimo programa) ir „Power Point“ (kompiuterinė programa prezentacijų skaidrėms ruošti), naudotis paieškos sistema „Google“. Taip pat žaisti edukaciniai atminties lavinimo, rašymo, matematiniai ir kt. žaidimai bei žaidimai su „Xbox“ konsole. Viso prarasta **119** užsiėmimų.

- **Kaniterapijos** – projekto dėka buvo vykdomi edukaciniai kaniterapijos užsiėmimai, kurių metu neįgalieji buvo mokomi išreikšti ir valdyti neigiamas emocijas, organizuoti įvairūs emocijų raiškos ir valdymo užsiėmimai skirti ne tik gerinti tarpusavio santykius, bet ir gebėjimą išreikšti, realizuoti save per konstruktyvią veiklą. Visos projekto metu vykdytos veiklos ir taikytos priemonės leido sumažinti neįgaliųjų asmenų vidinį nerimą ir agresyvų elgesį bei padidino neįgalių asmenų su protine ir psichine negalia integraciją į visuomenę. Viso prarasta **18** užsiėmimų.

- **Meninė** – teatro, tapybos (dailės), molio terapijos, dekupažo, technologijų (rankdarbių), siuvinėjimo ir kt. užsiėmimų metu buvo sukuriama saugi atmosfera, suteikiant galimybę išreikšti agresyvius jausmus socialiai priimtina forma. Šių užsiėmimų dėka buvo ugdomi neįgalių asmenų meniniai gebėjimai, puoselėjama etninė kultūra, skatinamas asmenų kūrybiškumas, aktyvumas, jausmų išraiška, ugdomas individualumas, sudaromos sąlygos labiau atsipalaiduoti, atsikratyti kai kurių kompleksų, pamatyti save ir kitus kitokiu kampu, išskelti užslopintas emocijas, pajusti gyvenimo džiaugsmą. Buvo organizuoti **465** užsiėmimai.

- **Lytinio švietimo** – užsiėmimų metu neįgaliesiems buvo siekiama suteikti žinių apie lytiškumą, lytiškumo ir asmenybės formavimosi ryšį, lyčių bendravimą, lytinio smurto prevenciją, asmens higieną, su lytiniu elgesiu susijusias rizikas ir kt., pasitelkiant lytinį švietimą, kaip seksualinio smurto prevencijos prielaidą. 2021 m. buvo organizuoti **38** užsiėmimai bei diskusijos,

ugdantios lytinį tapatumą, asmens higienos įgūdžius, atsakomybę, skatinantys pozityvų, konstruktyvų mąstymą, savivertę, emocijų ir jausmų pusiausvyrą ir kt.

- **Asmens higienos valandėlių „Tarp mūsų merginų“ ir „Tarp mūsų vaikų“** – 2021 m. pradėti vesti papildomi užsiėmimai, vykdant lytinio švietimo programą. Užsiėmimų metu siekta atskleisti platų Pasaulio sveikatos organizacijos rekomenduojamą lytiškumo ugdymo temų spektrą neįgaliesiems, aptariant higienos aspektus, skatinat savarankiškai laikytis kasdienės kūno higienos principų numatytų visuomenės lygmeniu. Buvo organizuoti **8** užsiėmimai.

- **Asmeninių finansų valdymo** – užsiėmimų metu neįgalieji buvo ugdomi valdyti savo asmeninius finansus, mokantis atlikti įvairius aritmetinius veiksmus, planuoti išlaidas, taupyti, tikslingai leisti pinigus, lavinti matematinius, dėmesio koncentravimo įgūdžius, lavinami atsiskaitymo perkant eurais įgūdžiai ir kt. Šių užsiėmimų metu skatintas loginis mąstymas, intelektiniai gebėjimai ir pastabumas pagal kiekvieno jaunuolio individualius poreikius. 2021 m. buvo suorganizuotas **51** užsiėmimas.

- **Alternatyvios komunikacijos** – užsiėmimų metu alternatyviomis komunikacijos sistemomis buvo plečiamis neįgaliųjų aktyvusis ir pasyvusis žodynas, sudaryti sąlygas išreikšti save, savo jausmus, norus bei nuotaikas, pažinti aplinką. Minėtos komunikacijos sistemos, suteikia galimybę asmenims, turintiems kalbos ir komunikavimo sunkumų, sėkmingai dalyvauti socialiniame gyvenime, prisitaikyti prie skirtingų socialinių sąlygų ir reikalavimų, efektyviai ir konstruktyviai spręsti iškilusius sunkumus ir kt. Viso prarasti **53** užsiėmimai.

- **Pažintinė-pedagoginė** kryptis suteikė neįgaliesiems galimybę plėsti žinias, įgytas formaliojo ugdymo metu: skaitymo, diktantų rašymo, tekstų nurašymo nuo knygos, matematinių veiksmų atlikimo ir kt. Siekiant ugdyti brandžią asmenybę, gebančią kiek įmanoma prisitaikyti prie nuolat besikeičiančio pasaulio, Veiklos centras organizuojamomis veiklomis siekė gilinti ir lavinti neįgalių asmenų raštingumą, matematinius, intelektinius ir kt. sugebėjimus, buvo sudarytos sąlygos realizuoti pažinimo, kūrybiškumo ir kt. poreikius. Dalyvauta Vilniaus apskrities atliekų tvarkymo centro (VAATC) organizuotame „Atliekų kultūros“ egzamine. Vyko **250** užsiėmimai.

- **Ekologinė-kraštotybinė** – neįgalieji turėjo galimybę užsiėmimų metu ugdyti meilę ir pagarbą viskam, kas gyva. Šie užsiėmimai padėjo neįgaliesiems pažinti ne tik aplinką, bet ir gimtojo krašto kultūrą, tradicijas, suvokti kultūros savitumą. Vyko **24** užsiėmimai.

- **Socialinė** – siekiant skatinti socializaciją, įvairių užsiėmimų ir renginių metu buvo didinama neįgalių asmenų integracija į visuomenę, leidžiama pasijusti pilnaverte asmenybe, siekiama ne tik to, kad kiti priimtų neįgalius asmenis, bet ir neįgalaus asmens sugebėjimų priimti kitus, skatinama pagalba mažesniams, silpnesniams, globos reikalaujančiam asmeniui. Šių užsiėmimų dėka buvo ugdoma prasmingo individualaus ir visuomeninio gyvenimo samprata, neįgalieji buvo skatinami socialiai dalyvauti, bendrauti ir bendradarbiauti su kitais asmenimis, kad galėtų pasijausti pilnaverte asmenybe ir svarbiu visuomenės nariu, sudarant sąlygas realizuoti pažinimo, kūrybiškumo, tobulėjimo poreikius. Viena pagrindinių ankščiau minėtų programų užduočių yra įgalinti asmenį, formuoti, atkurti, palaikyti jo savarankiškumą, padėti išreikšti jo stiprybes. Siekiant įgyvendinti socializacijos veiklas ir prisitaikant prie COVID-19 situacijos, dalyvauta įvairiose paramos akcijose, renginiuose, konkursuose tiek tiesiogiai, tiek nuotoliniu būdu. Vyko **298** užsiėmimai.

- **Darbinė** – tai tikslinga žmogaus veikla, duodanti tam tikrų rezultatų ir suteikianti žmogaus gyvenimui prasmę. Sugebėjimas tinkamai atlikti veiklos užduotis ir teigiamas kompetencijos įvertinimas skatina adaptaciją, pakelia savigarbą ir motyvaciją. Veiklos centre vykdoma darbinio įgūdžių lavinimo programa, kurios pagrindinis tikslas – didinti neįgaliųjų savarankiškumą juos

supančioje aplinkoje, siekiant, kad kuo mažiau jie būtų priklausomi nuo kitų ir sugebėtų patys su minimalia pagalba pasirūpinti savimi. Šių užsiėmimų dėka buvo lavinami neįgalių asmenų darbiniai įgūdžiai, imituotas darbas atkartojant realų darbo procesą, didinamas pasitikėjimas savimi, kai sukuriamas tam tikras produktas. Tai padėjo ugdyti ne tik darbinius įgūdžius, išsipareigojimą, bet ir teigiamą nuostatą į darbą. Veiklos centras bendradarbiauja su verslo organizacija UAB „Tokė LT“, kuri suteikia produkcijos, iš kurios neįgalieji gamina sėdmaišius, pagalves ir kt. Darbinis užimtumas organizuotas **52** kartus.

- **Sportinė-turistinė** – padeda plėtoti neįgalių asmenų fizines galias, skatina jaustis fiziškai tvirtesniais. Veiklos centre neįgalieji kiekvieną dieną mankština, sportuoja treniruoklių salėje, šoka, eina pasivaikščioti, organizuojamų sveikatos užsiėmimų metu neįgalieji mokomi sveikai gyventi. 2021 m. prarastos 1033 individualios mankštos, 604 grupinės mankštos, atlikti 69 masažai ir 1406 masažai masažiniame krėsle, 1165 preso terapijos ir 683 elektrostimuliacijos. 2021 metais vykdytas projektas „Judėjimas – tai gyvenimas“, jo metu buvo atlikta 50 kineziterapinių mankšų. Iš viso organizuota **5010 užsiėmimų**.

Naudojant įvairius neformaliojo ugdymo metodus, buvo ugdomas neįgalių asmenų savarankiškumas, tobulinami turimi jų gebėjimai, gerinama emocinė ir fizinė būklė, gebėjimas rinktis ir orientuotis dinamiškoje aplinkoje, ugdomas kūrybiškumas, mokinami bendrauti ir bendradarbiauti per dailės, muzikos, improvizacijos užsiėmimus, sudarytos sąlygos saviugdai ir turiningo laisvalaikio praleidimui. Užimtumo programos taip pat suteikė neįgaliesiems teigiamų emocijų, komfortabilią aplinką, kurioje jie galėjo tobulinti bendravimo įgūdžius, ugdyti savarankiškumą, pasitikėjimą savimi ir aplinkiniais, švelninti psichologinius konfliktus, plėtoti kūrybines idėjas ir emocijų raišką įvairiose meno terpėse, taip skatinant aktyvumą bei integraciją į visuomenę. Pažymime, kad Lietuvoje įvedus ekstremalią situaciją ir visuotinę karantiną dėl COVID-19, atsižvelgiant į ministerijos rekomendacijas, paslaugos asmenims su negalia buvo teikiamos tiesiogiai, t. y. kontaktiniu būdu centro patalpose asmenis skirstant į mažesnes grupes. Nepaisant pakitusios veiklų organizavimo formos, klientai jautėsi daug saugiau ir ramiau. Jų socializacijos, psichosocialiniai, fizinio aktyvumo ir kt. poreikiai buvo patenkinti.

Veiklos centre organizuojamos papildomos paslaugos nesteigiant šių pareigybių socialinių paslaugų įstaigoje:

- Gydytojų paslaugos – atsižvelgiant į neįgaliųjų poreikius, jie registruojami ir lydimi pas gydytojus į VšĮ Jonavos pirminės sveikatos priežiūros centrą;
- Psichiatro paslaugos organizuojamos VšĮ Jonavos psichikos sveikatos centre esant tėvų (globėjų) prašymams. Šios įstaigos įsikūrusios netoliese.
- Bendrosios praktikos slaugytojo paslauga teikiama lankytojams esant poreikiui. Slaugytojo paslauga suteikiama iš struktūrinio padalinio „Gyvenimo namai“.

7. Organizavo kultūrinės veiklas (žr. 7 lentelę) ir dalyvavo kitų organizuotuose renginiuose (žr. 8 lentelę).

Vykdamas centro veiklą, daug dėmesio skiriama neįgaliųjų integracijai į visuomenę, bendradarbiavimui su kitomis organizacijomis, todėl stengiamasi kuo aktyviau dalyvauti organizuojamuose renginiuose. Centras dalyvauja visuomenės gyvenime, yra matomas ir atviras, todėl sulaukiame daug svečių, kurie nori susipažinti, pabendrauti, pasidalinti patirtimi ar tiesiog pasisvečiuoti. Centro lankytojai labai noriai dalyvauja renginiuose bei vyksta į organizuojamas pažintines ekskursijas ir keliones. 2021 m. nuolatos vyko sportiniai užsiėmimai sporto klube „Sporto Legionas“, kurių metu neįgalieji galėjo sustiprinti silpnus raumenis, koreguoti laikyseną ir

eiseną, išmokti tinkamų padėčių ir pratimų, gerinti toleranciją fiziniam krūviui, dalyvauta sutrikusio intelekto žmonių globos bendrijos „Jonavos Viltis“ socialinės reabilitacijos paslaugų neįgaliesiems bendruomenėje ir Jonavos kultūros centro projekte „Kūryba – mano viltis: žmonių su negalia integravimas į sveiką visuomenę kultūrinėmis priemonėmis“ projektuose, kurių metu buvo vykdomi įvairūs meniniai užsiėmimai. Šie projektai bus tęsiami ir 2022 m. Organizuotos įvairios edukacinės išvykos į Atvirąjį jaunimo centrą, Jonavos rajono savivaldybės viešąją biblioteką ir t. t. Planuodami renginius, stengiamės atsižvelgti į lankytojų bei gyventojų poreikius, pageidavimus ir galimybes. Renginiai organizuojami tiek centre, tiek už jo ribų. Pagal poreikį įtraukiami savanoriai, lankytojų tėvai ir bendruomenė. Tačiau, dėl COVID-19 ekstremalios situacijos ar karantino ribojimų Lietuvoje, 2021 m. vyko mažiau renginių, išvykų, ekskursijų ir visuomeninio bei kultūrinio gyvenimo. Aktyvus dalyvavimas įvairiuose renginiuose, šventėse ar projektinėse veiklose neįgaliesiems yra labai palankus veiksnys išreikšti ir plėtoti įvairius gebėjimus, kurti ir kaupti aktyvumo patirtis ir kompetencijas, kartu ugdyti teigiamą visuomenės požiūrį į neįgaliuosius. Tai puiki galimybė dalyvauti prasmingoje veikloje, bendrauti, bendradarbiauti bei užmegzti draugiškus santykius.

7 lentelė. Įstaigoje surengti ir organizuoti renginiai

Eil. nr.	Data	Surengti ir organizuoti renginiai
1.	2021-01-13	Sausio 13-osios, Laisvės gynėjų dienos minėjimo popietė. Pilietinė iniciatyva „Atmintis gyva, nes liudija“.
2.	2021-02-14	Šv. Valentino dienos minėjimo popietė.
3.	2021-02-16	Šventinė Vasario 16-osios dienos minėjimo popietė.
4.	2021-02-26	Grupės „The Roop“ palaikymo „Eurovizijoje“ šventinė popietė. Jaunuolių šokio vaizdo klipo kūrimo eigos pristatymas.
5.	2021-03-11	Kovo 11-osios Lietuvos Nepriklausomybės atkūrimo minėjimo popietė.
6.	2021-03-22	Pasaulinės Dauno sindromo dienos minėjimas.
7.	2021-04-02	Šv. Velykų šventinė popietė. Miesto gyventojams pristatytas velykinėms dekoracijomis papuoštas kiemas – visi praeiviai galėjo pamatyti pievoje išriedėjusius margučius, medžius išdabintus žibuoklėmis ir t. t.
8.	2021-04-30	Mamos dienos minėjimo šventinė popietė.
9.	2021-05-17	Grupės „The Roop“ palaikymo „Eurovizijoje“ šventinė popietė. Jaunuolių šokio video klipo pristatymas.
10.	2021-06-04	Tėvo dienos minėjimo šventinė popietė.
11.	2021-06-11	„Chna tattoo by Deimantė“ laikinų tatuiruočių piešimo popietė.
12.	2021-06-14 – 2021-06-18	Vasaros poilsio stovykla gyventojams prie jūros, Šventojoje.
13.	2021 m. birželio 11, 14, 15, 16, 18 d.	Lietuvos, Islandijos ir Vengrijos įgyvendinto tarptautinio Erasmus+ projekto „Komunikacija yra kelias į integraciją“ baigiamasis susitikimas nuotoliu būdu.
14.	2021-06-23	Joninių dienos minėjimo šventinė popietė.
15.	2021-07-01	Šeimos šventė „Laimės traukinys“. Po šventės miesto gyventojai buvo kviečiami apsilankyti įstaigos kieme ir įsiamžinti nuotraukose su traukinuko dekoracijomis.
16.	2021-07-06	Valstybės (Lietuvos karaliaus Mindaugo karūnavimo) dienos minėjimo popietė.
17.	2021-08-09	Pažintinė išvyka į „Jonavos alpakų“ ūkį.

18.	2021-08-11	Socialinė iniciatyva „Grožio diena Jai“.
19.	2021-08-18	Pažintinė išvyka į „Jonavos alpakų“ ūkį.
20.	2021-08-20	Ekskursija ir pasivaikščiavimas po Jonavoje atidarytą pėsčiųjų ir dviratininkų tiltą.
21.	2021-08-23	Edukacinė popietė Jonavos kultūros centro Krašto muziejuje.
22.	2021-09-01	Mokslo ir žinių dienos minėjimo popietė.
23.	2021-09-16	Socialinė iniciatyva „Vyrų grožio diena“.
24.	2021-09-21	„Eismo saugumas bendruomenėse“ projekto vykdymas: saugaus eismo dienos minėjimo popietė. Į svečius atvyko savanoriai ugiagesiai su edukacine programa.
25.	2021-09-27	Europos kalbų dienos minėjimo popietė.
26.	2021-10-08	Rudens šventė „Rudens galerija“.
27.	2021-10-21	Atšvaitų dienos minėjimo popietė.
28.	2021-10-29	Helovyno šventė.
29.	2021-11-06	Šventinė Pyragų dienos minėjimo popietė.
30.	2021-11-16	Tarptautinės Tolerancijos dienos minėjimo popietė.
31.	2021-11-20	Dalyvavimas kalėdinės eglutės žaliukų gaminimo akcijoje, kurią inicijavo Prezidentūra ir ponija Diana Nausėdienė.
32.	2021-12-01 2021-12-30	Kalėdinės eglutės kūrimas ir dalyvavimas Kalėdinių eglučių miestelyje – Jonavoje.
33.	2021-12-03	Kartu su Jonavos kūno kultūros ir sporto centru visiems Jonavos miesto gyventojams buvo organizuojamas pėsčiųjų žygis „Mes“, skirtas Tarptautinės neįgaliųjų dienos minėjimui.
34.	2021-12-22	Šv. Kalėdų šventė „Ižiebtime šv. Kalėdas kartu“.

8 lentelė. Dalyvavimas kitų organizuotuose renginiuose

Eil. nr.	Data	Dalyvavimas kitų rengtuose renginiuose
1.	2021-02-16	Dalyvauta Jonavos kultūros centro organizuotoje parodoje „Baubokų bulvaras“. Užgavėnių šventės minėjimas.
2.	2021-03-19	Dalyvavimas pilietinėje iniciatyvoje „Gyvasis tautos žiedas“.
3.	2021-05-04	Dalyvavimas Vilniaus apskrities atliekų tvarkymo centro (VAATC) organizuotame „Atliekų kultūros“ egzamine.
4.	2021-05-28	Dalyvavimas Jaunuolių dienos centro organizuotame virtualiame neįgaliųjų teatrų festivalio renginyje „Širdys vilčiai plaka“.
5.	2021-06-16	Dalyvavimas konkurse-parodoje „Atrask spalvų pasaulį“, kuri organizavo Kaišiadorių kultūros centras.
6.	2021-06-25	Dalyvavimas Jonavos „Neries“ pagrindinės mokyklos specialiojo ugdymo skyriaus organizuojamoje renginyje – akcijoje „Mano prasmingos dienos 2021“.
7.	2021-06-30	Įstaigoje lankėsi policijos pareigūnai. Pravedė saugaus eismo užsiėmimą, bei aprodė savo policijos automobilį.
8.	2021-07-13 2021-07-14	Edukacinė programos ir apsilankymas Rumšiškėse, Lietuvos liaudies ir buities muziejuje. Bendrijos „Jonavos viltis“ organizuota išvyka. Projektas „Mes pamašūs, mes skirtingi“.
9.	2021-08-05	Išvyka į Jonavos rajono savivaldybės viešosios bibliotekos terasą – pasiklausyti Ievos Zasimauskaitės koncerto.
10.	2021-10-14 – 2021-10-15	Dalyvavimas Jonavos kultūros centro teatro edukaciniame projekte „Lygybės medis“.

11.	2021-10-21	Dalyvavimas konkurse „Moliūgų terasa“. Konkursą organizavo Jonavos savivaldybės viešoji biblioteka.
12.	2021-11-15	Kaniterapijos užsiėmimas, kurį organizavo Jonavos savivaldybės viešoji biblioteka.

8. Kėlė socializacijos lygį. Siekiant strateginių veiklos ir neįgaliesiems teikiamų paslaugų infrastruktūros vystymo, Veiklos centras 2021 m. plėtojo neformaliojo ugdymo sistemą, gerino teikiamų paslaugų kokybę. Sistemos vystymo metu Veiklos centras, įgyvendindamas Erasmus + programos projektą „Komunikacija yra kelias į integraciją“ (ang. „Communication is the path to integration“), sėmėsi patirties iš Islandijos bei Vengrijos. Baigiamasis susitikimas turėjo vykti Vengrijoje, tačiau pasaulinė COVID-19 pandemija ir su ja susiję kelionių apribojimai pakoregavo planus – susitikimas vyko nuotoliniu būdu, vaizdo konferencijų platformoje „Zoom“. Pasikeitus aplinkybėms reikėjo papildomos techninės įrangos, kuri suteiktų galimybes visiems neįgaliesiems, nepriklausomai nuo jų negalios pobūdžio, aktyviai įsitraukti, bendrauti ir būti pilnaverčiais projekto dalyviais nuotolinių susitikimų metu. Dėl šių priežasčių Jonavos rajono neįgaliųjų veiklos centras įsigijo alternatyvaus bendravimo programinę įrangą „Communicator 5“, specialią klaviatūrą ir kompiuterio pelę pritaikytą neįgaliesiems. Šios naujos technologijos bus naudojamos įstaigų veikloje net ir įgyvendinus projektą. Nuo 2020 m. centras pradėjo taikyti ir 2021 m. tęsė naują alternatyviosios komunikacijos ugdymo metodiką – vizualinę simbolių (paveikslėlių) sistemą. Alternatyviosios komunikacijos programos tikslai – supažindinti su alternatyviosios komunikacijos sistemomis, plėsti aktyvųjų ir pasyvųjų žodyną, sudaryti jaunuoliams sąlygas išreikšti save, savo jausmus, norus bei nuotaikas, pažinti aplinką. Minėtos komunikacijos sistemos, suteikia galimybę asmenims, turintiems kalbos ir komunikavimo sunkumų, sėkmingai dalyvauti socialiniame gyvenime, prisitaikyti prie skirtingų socialinių sąlygų ir reikalavimų, efektyviai ir konstruktyviai spręsti iškilusius sunkumus ir kt. Reikia pažymėti, jog, siekiant pasiekti kuo geresnių ir efektingesnių rezultatų, komunikacijos programos metodiką pradėjo taikyti ne vienas specialistas, o visa specialistų komanda, dirbanti Veiklos centre. Vadovaujantis šia programa, paveikslėlių bei simbolių sistema buvo įtraukta į visas Veiklos centre organizuojamas užimtumo veiklas ir taikoma kiekvieną dieną.

9. Kėlė darbuotojų kvalifikaciją. Siekiant aukštesnės teikiamų paslaugų kokybės, įstaigos darbuotojai 2021 m. kvalifikaciją kėlė tokiuose mokymuose, seminaruose, kursuose, konferencijose ar kt.

Visi įstaigos darbuotojai 2021 m. birželio 17 d. dalyvavo „Gaisrinės saugos mokymuose“ (3 val.). Temos: LR teisės aktai, reglamentuojantys gaisrinę saugą Įmonėje; gaisrinė sauga, gaisrų gesinimo medžiagos ir priemonės, elektrosauga; galimi pavojai, kylantys tuo atveju, kai darbai vykdomi pažeidžiant gaisrinės sveikatos darbe reikalavimus; pirminės priemonės gaisrui gesinti; kolektyvinės ir asmeninės apsaugos priemonės; pirmoji pagalba, profilaktika, mokymų organizatorius – MB „Progarantas“.

Visi įstaigoje dirbantys socialiniai darbuotojai ir socialinių darbuotojų padėjėjai 2021 m. kėlė savo kvalifikaciją išklaudydami 16 val. kvalifikacijos tobulinimo kursus. Dalyvavo mokymuose, seminaruose, kursuose, konferencijose ar kt.:

- „Socialinės pagalbos teikimo etikos principai“ (8 val.), 2021 m. vasario 9 d. ir 2021 m. vasario 10 d., seminaro organizatorius – VšĮ „Kapolė“;

- „Socialinis darbas su krizes išgyvenančiomis šeimomis“ (8 val.), 2021 m. kovo 4 d., seminaro organizatorius – VšĮ „Kompiuterinių programų mokymo centras“;

-„Atrask spalvų pasaulį“, 2021 m. birželio 16 d., konkurso-parodos organizatorius – Kaišiadorių kultūros centras;

-„Žmogaus teisių principais grįsta asmenų priežiūra socialinės globos įstaigose: kur galima tobulėti?“ (4 val.), 2021 m. gegužės 7 d., mokymų organizatorius – Lietuvos Respublikos Seimo kontrolierių įstaiga;

-„Savižudybės krizės atpažinimas bei intervencijos įgūdžių lavinimas“ (16 val.), 2021 m. spalio 27 d. ir lapkričio 3 d., seminaro organizatorius – VšĮ Šiaulių psichologinių paslaugų centras;

-„Tarpinstitucinio bendradarbiavimo įgūdžių ugdymo programa, taikant socialinio darbo supervizijos ir patiriminio mokymo metodus“ (16 val.), 2021 m. kovo 8–9 d., seminaro organizatorius – Kauno kolegija ir Jonavos rajono socialinių paslaugų centras;

-„Teatrinės veiklos poveikis sutrikusio intelekto asmenų emociniam ir socialiniam stabilumui“ (4 val.), 2021 m. gegužės 20 ir 27 d., seminaro organizatorius – Jaunuolių dienos centro socialinio darbo metodinis centras;

-„Streso mažinimo būdai“ (16 val.), 2021 m. gruodžio 14–15 d., mokymų organizatorius – MB „Patirtys ir idėjos“;

-„Suaugusiųjų, turinčių proto ar psichikos negalią, savarankiškumo plėtotė“ (10 val.), 2021 m. vasario 23 d. ir 2021 m. vasario 24 d., seminaro organizatorius – VšĮ „Kapolė“;

-„Streso įveika naudojant dėmesingo įsisąmoninimo praktikas“ (8 val.), 2021 m. gegužės 11–25 d., mokymų organizatorius – VšĮ „Socialinių inovacijų centras“;

-„Emocinis šantažas. Kaip atpažinti, kad tavimi manipuliuoja ir atremti tinkamais būdais“ (10 val.), 2021 m. gegužės 19 d., seminaro organizatorius – VšĮ „Žmogiškųjų išteklių stebėsenos ir plėtros biuras“;

-„Efektyvus klientų aptarnavimas socialinių paslaugų įstaigose“ (8 val.), 2021 m. kovo 10 d., seminaro organizatorius – VšĮ „Kompiuterinių programų mokymo centras“;

-„Bendravimas, suprantamas visiems“ (4 val.), 2021 m. kovo 3 d., konferencijos organizatorius – UAB „Šviesa“;

-„IT ir aktyvių mokymo(si) metodų panaudojimas lavinant specialiųjų ugdymo(si) poreikių dvikalbius vaikus“ (10 val.), 2021 m. birželio 10 d., mokymų organizatorius – Klaipėdos miesto pedagogų švietimo ir kultūros centras;

-„Sexual harassment at the work place“ (e-learning course), 2021 m. birželio 14 d., nuotolinių mokymų organizatorius – „Be aware project“;

-„Stay Safe: Seksualinio smurto prieš moteris su psichosocialine negalia prevencija“ (32 val.), 2021 m. gruodžio 14 d., mokymų organizatorius – Socialinių inovacijų fondas;

-„Darbas su agresyvaus elgesio klientais“ (16 val.), 2021 m. lapkričio 23 ir 24 d., seminaro organizatorius – VšĮ Žmogiškųjų išteklių stebėsenos ir plėtros biuras;

-„Savižudybių intervencijos įgūdžių mokymai“ (16 val.), 2021 m. rugsėjo 15 ir 16 d., seminaro organizatorius – Vilniaus miesto savivaldybės visuomenės sveikatos biuras;

-„Maisto higieną ir maitinimą suaugusių globos namuose reglamentuojančių teisės aktų nuostatų pakeitimai ir naujovės“ (4 val.), 2021 m. spalio 26 d., seminaro organizatorius – UAB „VR Trading“.

8. PROBLEMOS

Lietuvos Respublikos Seimas 2015 m. kovo 26 d. priėmė Lietuvos Respublikos civilinio kodekso pakeitimo įstatymą Nr. XII-1566, Lietuvos Respublikos civilinio proceso kodekso

pakeitimo įstatymą Nr. XII-1567, pagal kuriuos nuo 2016 m. sausio 1 d. iš esmės reformuotas veiksnio instituto teisinis reguliavimas – teismai, nagrinėdami bylas dėl neveiksnio nustatymo, ir neveiksnio asmenų būklės peržiūrėjimo komisijos, kasmet peržiūrinčios neveiksnio ar ribotai veiksnio tam tikroje srityje asmenų būklę, turi vadovautis ne vien mediciniais dokumentais ir jų išvadomis, bet ir savivaldybės socialinių darbuotojų išvadomis apie vertinamų asmenų gebėjimą pasirūpinti savimi ir priimti kasdienes sprendimus. Įsigaliojus minėtiems teisės aktų pakeitimams, nuo 2017 m. Jonavos rajono neįgaliųjų veiklos centrui pavesta funkcija rengti Jonavos rajone išvadas apie asmenų, kuriuos prašoma pripažinti neveiksniais ar ribotai veiksniais tam tikroje srityje, gebėjimą pasirūpinti savimi ir priimti kasdienes sprendimus. Paskirtą funkciją atliekantys socialiniai darbuotojai turi vykdyti pas besikreipiančius dėl išvadų asmenis į namus, kad galėtų atlikti vertinimą. Pažymėtina, kad Veiklos centras disponuoja savivaldybei nuosavybės teise priklausančia, Veiklos centrui patikėjimo teise perduota transporto priemone „Ford Transit“ (valstybinis Nr. DNA-510). Miniautobusas naudojamas atvežti Veiklos centro lankytojus į Veiklos centrą ir parvežti iš jo, transportuoti gyventojus į gydymo įstaigą, apsirūpinti įstaigos ūkio reikmėmis, tvarkyti administracinius reikalus, neįgaliųjų asmenų išvykų metu vykdyti sociokultūrinės programas ir kt. tikslais. Atkreipiame dėmesį, kad vairuotojas centre dirba tik 0,5 etato darbo krūviu. Todėl turimos transporto priemonės naudojimas socialinių darbuotojų pavežėjimui pas vertinamus asmenis sukelia daugybę sunkumų, nes: susidaro didelės kuro ir laiko sąnaudos, nėra galimybių vienu metu užtikrinti transporto paslaugų teikimo lankytojams, gyventojams bei vidaus reikalams, papildomai mokami mikroautobusams taikomi kelių mokesčiai bei sugedus transporto priemonei nutrūksta transporto paslaugų teikimas, kuris yra būtinas organizuojant Veiklos centro veiklą. Siekiant užtikrinti tinkamą ir nenutrūkstamą Centrui perduotų funkcijų atlikimą bei Veiklos centro transporto paslaugų teikimo ekonomiškumą ir efektyvumą, reikalinga 1 lengvoji transporto priemonė, kuria galėtų naudotis vertinimus atliekantys socialiniai darbuotojai.

Siekiant įgyvendinti perėjimo nuo institucinės globos prie šeimoje ir bendruomenėje teikiamų paslaugų neįgaliesiems ir likusiems be tėvų globos vaikams veiksmų planą, vienas iš strateginių uždavinių steigti savarankiško gyvenimo būsto ar grupinių gyvenimo namų paslaugas. Šios paslaugos galėtų priklausyti atskiram struktūriniam padaliniiui. Būstas ar namai būtų skirti proto negalią turintiems asmenims, kuriems reikalinga minimali pagalba. Neįgalūs asmenys būste ar namų aplinkos kambariuose gyventų savarankiškai. Gyventojai su specialistų pagalba ir priežiūra tvarkytųsi buitį, planuotų išlaidas, atliktų namų ruošos darbus, gamintų maistą ir t. t. Globos normuose numatyta, kad grupiniai gyvenimo namai ir su apgyvendinimu susijusios paslaugos negali būti steigiamos greta esančiuose sklypuose, kad nevyktų paslaugų koncentracija vienoje vietoje. Taip pat numatoma, kad tokie namai turi būti steigiami vietovėse, kurios nuo visuomeninio transporto stotelės neturi būti nutolusios daugiau nei vieno kilometro atstumu, bei nebūtų steigiamos gyvenvietėse, kuriose yra ne mažiau nei 1000 gyventojų. Savivaldybė susiduria su gyvenimo namų vietos suradimo šių namų steigimui problema. Remiantis šiais reikalavimais mieste nėra laisvų sklypų ir pastatų, kuriuose galėtų būti steigiami grupiniai gyvenimo ar su apgyvendinimu susiję namai. Miesto rajone būtų pastatų ir sklypų, tačiau jie neatitinka keliamų reikalavimų nes gyvenvietėse yra mažiau nei 1000 gyventojų bei iškyla susisiekimo problemos.

Jonavos rajono neįgaliųjų veiklos centras įgyvendina projektą „Kompleksinių paslaugų šeimai teikimas Jonavos rajono savivaldybėje“ Nr. 08.4.1-ESFA-V-416-02-0004. Viena iš projekte numatytų veiklų yra asmeninio asistento paslauga. Ši paslauga apima paslaugų poreikio vertinimą ir klausimyno rengimą, sprendimo priėmimą bei paslaugų teikimą. Asmeninio asistento paslaugų teikimo tikslas – „atsižvelgiant į individualius asmens poreikius, suteikti jam individualią pagalbą

namuose ir viešojoje aplinkoje (palydinti ir komunikuojant), kuri padėtų jam gyventi bendruomenėje ir integruotis į ją, neleistų izoliuoti jo nuo bendruomenės ir skatintų jo savarankiškumą, būtiną kasdieniame gyvenime“. Teisę į asmeninio asistento paslaugas turi asmenys, kuriems Neįgaliųjų socialinės integracijos įstatymo nustatyta tvarka nustatytas neįgalumo lygis arba darbingumo lygis, visiškai arba vidutiniškai apribojantis jų veiklą, dalyvumą (orientuotis, judėti, dirbti, savarankiškai tvarkyti asmeninį ir socialinį gyvenimą), ir kuriems reikalinga kitų asmenų pagalba. Atsižvelgiant į LR socialinės apsaugos ir darbo ministro įsakymu „Dėl Asmeninio asistento paslaugų organizavimo ir teikimo bei asmeninio asistento veiklos gairių patvirtinimo“ tvarkos apraše numatytas nuostatas, susiduriama su tikslinės grupės apibrėžties problema. Pradėjus teikti šias paslaugas sulaukta labai daug senjorų (pensijinio amžiaus, kurie neturi nustatyto neįgalumo) ir jų artimųjų (kurie gyvena užsienyje ar kitose miestuose) prašymų gauti asmeninio asistento paslaugas. Šiems žmonėms tikrai reikia asmeninio asistento paslaugų, kurios padėtų juos įgalinti viešojoje ir namų aplinkoje: palydėjimas į kitas įstaigas, parduotuves, vaistines, gydymo įstaigas, asistavimas išeinant pasivaikščioti, bendravimo poreikio patenkinimas ir pan. Užtikrinant bendruomeninių paslaugų plėtrą ir efektyvumą, siūlome plėsti tikslinę grupę įtraukiant ir pensijinio amžiaus asmenis. Šiai tiksliniai grupei pakanktų 2–4 val. per dieną paslaugų, kad galėtų visapusiškai ir pilnavertiškai gyventi bendruomenėje.

Negalią turintys asmenys turi įprastų poreikių: sveikatos priežiūros, gerovės, ekonominio ir socialinio saugumo, poreikį mokytis ir įgyti įgūdžių. Šiuos poreikius gali ir turėtų tenkinti bendrojo pobūdžio programos ir paslaugos, kurios organizuojamos įstaigoje. Veiklos centre paslaugos teikiamos skirtingą negalią turintiems asmenims. Šių asmenų poreikiai yra labai skirtingi, todėl programas stengiamasi sudaryti kiek įmanoma atsižvelgiant į kiekvieno asmens poreikius. Visgi, ne visos teikiamos paslaugos gali pilnai užtikrinti sunkiausią negalią turinčių asmenų įsitraukimą į organizuojamas veiklas. Siekiant kuo daugiau įtraukti sunkiausią negalią turinčius asmenis į veiklas bei gerinti teikiamų paslaugų kokybę, planuojama semtis patirties iš užsienio informacinių technologijų srityje. Technologijų taikymas (tokių kaip akių judesio sekimo technologijos – „Eye Gaze“) suteiktų galimybes, ypač sunkios negalios klientams, pavyzdžiui, turintiems cerebrinį paralyžių, dalyvauti veiklose.

Lietuvoje įvedus ekstremalią situaciją ir visuotinį karantiną dėl COVID-19, Veiklos centras turi ribotas galimybes dalyvauti ministerijos, ES šalių ir kituose organizuojamuose projektuose. Minėtų projektų įgyvendinimas svarbus siekiant Veiklos centrui pritraukti kitų šaltinių lėšas įvairių priemonių įsigijimui, praplėčiant socialinio bendradarbiavimo tinklą, užmezgant ryšius ne tik su Lietuvos, bet ir su užsienio partneriais, kurie suteikia galimybę pasisemti gerosios patirties iš kitų šalių.

Viena iš pagrindinių problemų, su kuria susiduria Veiklos centras – ne visos patalpos atitinka saugos ir higienos normų nustatytus reikalavimus. Norint pagerinti teikiamų paslaugų kokybę, būtinas patalpų, lauko laiptų ir aikštelės remontas, kad saugiai ir laisvai jaustųsi neįgalieji.

Socialinių paslaugų efektyvumui ir veiksmingumui įtakos turi personalo, teikiančio socialines paslaugas, kompetencija, jų pasiruošimas dirbti su neįgaliaisiais ir sudaryta metodinė bazė. Pažymėtina, kad šiuo metu Veiklos centre daugelis metodinių priemonių yra pagerintos, tačiau šis procesas šiuolaikiniame besikeičiančiame pasaulyje yra nuolatinis. Darbuotojų kvalifikacijos kėlimas vis labiau tampa aktualus ne tik socialinėje, bet ir edukacinių technologijų taikymo srityje. Siekiant spręsti šias problemas, Veiklos centras darbuotojų kvalifikaciją kelia įvairių mokymų pagalba.

Darbuotojų, dirbančių su protine ir psichine negalia turinčiais asmenimis, veikla sudėtinga, kompleksinė, o veiklos rezultatai sunkiai pasiekiami ir prognozuojami. Įvairiose sudėtingose situacijose iškyta nemenka rizika streso ir konfliktų, kurių dažnai neįmanoma išvengti. Darbuotojai, dirbantys su protine ir psichine negalia turinčiais asmenimis, gan dažnai susiduria tiek su verbaline, tiek su fizine klientų agresija. Nors personalas ir mokomas atpažinti ankstyvas galimos agresijos apraiškas, bet to nepakanka, kad būtų užtikrintas darbuotojų saugumas. Šiai problemai spręsti naudojami pagalbos iškvietimo mygtukai, darbuotojai apdrausti nuo nelaimingų atsitikimų darbe.

Atsižvelgiant į tai, kad Veiklos centre neįgalių asmenų kaita nėra didelė, didėja vyresnio amžiaus žmonių dalis. Klientų senėjimas sukelia įvairių socialinių pasekmių. Viena pagrindinių problemų tarp pagyvenusių žmonių – įvairūs negalavimai bei lėtinės ligos. Todėl būtina ligų prevencijos, gydymo, globos ir slaugos paslaugų plėtra. Tai sąlygoja naujų darbo metodų ir priemonių atsiradimą bei taikymą Veiklos centre. Pagrindiniai Veiklos centro uždaviniai – įsigyti technines pagalbos priemones, apmokyti darbuotojus jomis naudotis (kad būtų užtikrintos saugios ir sveikos darbo sąlygos) ir pradėti taikyti naujus darbo metodus darbui su senyvo amžiaus asmenimis.

Dirbant su neįgaliaisiais akcentuojama neįgalaus žmogaus teisė į artimą, pilnavertį gyvenimą sąlygojančią aplinką. Nepaisant pažangos skatinant neįgaliųjų teises, vis dar susiduriama su kliūtimis užtikrinant neįgaliųjų asmenų integraciją į visuomenę. Norime pažymėti, kad visuomenėje vis dar vyrauja nuomonė, kad asmenys su protine ir psichine negalia kelia didelę grėsmę visuomenei, todėl daugelis visuomenės narių bijo šių asmenų. Todėl, siekiant keisti visuomenės požiūrį, Veiklos centras net ir pandemijos metu įvairiomis priemonėmis stengiasi kuo daugiau neįgalius jaunuolius įtraukti į visuomenės veiklas, kad jie nebūtų atstumti ar izoliuoti.

2021 METAIS ĮSTAIGOJE PATIKRINIMUS ATLIKO

1. Valstybinės maisto ir veterinarijos tarnybos Kauno departamentas. 2021 m. rugsėjo 1 d. Viešojo maitinimo įmonės patikrinimo akte nurodyti smulkūs neatitikimai pašalinti.
2. Vidaus medicininis auditas. 2021 m. rugsėjo 25 d. ataskaitos išvadose neatitikčių nenustatyta.

9. VADOVO INDĖLIS TOBULINANT ĮSTAIGOS ADMINISTRAVIMĄ IR SOCIALINIŲ PASLAUGŲ KOKYBĘ

Siekiant efektyvesnio žmogiškųjų išteklių valdymo ir aukštesnės teikiamų paslaugų kokybės, Veiklos centro vadovas 2021 m. įvykdė centro struktūrinius, pareigybių papildymo bei kitus organizacinius pakeitimus. 2021 metais įstaigos vadovo patvirtinta nauja įstaigos valdymo struktūra, parengti pareigybių aprašymai, peržiūrėti ir papildyti su darbų sauga ir sveikata susiję tvarkų aprašai. Be to, atnaujinti kiti įstaigos veiklai svarbūs vidaus darbo tvarkų aprašai: darbo reglamentas, profilaktinių tyrimų dėl COVID-19 ligos (koronaviruso infekcijos) organizavimo, maitinimo organizavimo, finansų kontrolės taisyklių, vidaus kontrolės politikos, darbuotojų darbo apmokėjimo, mažos vertės pirkimų organizavimo. Peržiūrėti ir atnaujinti žmonių evakavimo, ekstremalių situacijų valdymo planai, ekstremalių situacijų valdymo plano papildymas dėl COVID-19 ligos prevencijos ir kontrolės. Patvirtinti ir nauji tvarkų aprašai: automobilio naudojimo ir transporto paslaugų teikimo, būtinų sąlygų lankant gyventojus ekstremalios situacijos ir (ar) karantino metu, prieš murtą nukreiptos politikos ir prevencinių veiksmų įgyvendinimo priemonių,

asmeninės pagalbos teikimo, periodinių tyrimų darbuotojams dėl COVID-19 ligos organizavimo. Siekiant efektyvesnio žmogiškųjų išteklių valdymo, organizuoti darbuotojų susirinkimai.

Siekiant pritraukti papildomų lėšų, įstaiga 2021 m. aktyviai dalyvavo ne tik LR socialinės apsaugos ir darbo ministerijos bei ES fondų, bet ir tarptautinių fondų finansuojamoje projektinėje veikloje:

- Erasmus+ programos projektas „Komunikacija yra kelias į integraciją“ („Communication is the path to integration“). Pagrindinis projekto tikslas – gerinti neįgaliųjų gyvenimo kokybę, siekiant pagerinti kalbos sunkumų turinčių neįgalių asmenų komunikavimo gebėjimus. Vienas svarbiausių ir būtinausių žmogaus poreikių yra bendrauti. Veiklos centras kartu su partneriais iš Islandijos ir Vengrijos, projekto įgyvendinimo metu dalijosi gerąja šalių darbo patirtimi bei pristatė įvairius savo organizacijose taikomus komunikavimo metodus. Tikimasi, kad pristatyti metodai ir priemonės leis geriau pažinti vieniems kitus ir sklandžiau bendrauti, padės gerinti proto ir psichinę negalią turinčių asmenų socialinę įtrauktį. Siekiant ir toliau sėkmingai dalintis darbo patirtimi su kalbos sunkumų turinčiais neįgaliaisiais, Veiklos centras tęs bendradarbiavimą su Vengrija ir Islandija.

- Europos socialinio fondo Bendruomenių inicijuotos vietos plėtros projektas „Draugystė, kuri skatina kurti“. Projekto tikslas – didinti neįgalių asmenų su protine ir psichine negalia integraciją į visuomenę mažinant jų agresyvų elgesį. Gyvenimo kokybę lemia visas supantis pasaulis – neįgalieji turi teisę turėti draugų, būti bendruomenės dalis ir kiek įmanoma labiau jausti gyvenimo pilnatvę bei kokybę. Šiuo projektu buvo siekiama padėti neįgaliam asmeniui integruotis į visuomenę tampant pilnaverčiu visuomenės nariu. Vykdomų užsiėmimų dėka neįgalieji buvo mokomi išreikšti ir valdyti neigiamas emocijas, gerinti tarpusavio santykius, gebėjimą išreikšti, realizuoti save per konstruktyvią veiklą, sumažinant vidinį nerimą ir agresyvų elgesį. Organizuotų užsiėmimų metu neįgalieji atskleidė ir tobulino meninius gebėjimus, mokėsi rūpintis kitais, juos suprasti, užjausti. Projekto metu teikiamos kompleksinės paslaugos padėjo ne tik susidoroti su sunkumais ir atgauti kontrolę, bet ir sumažinti vyraujančią emocinę įtampą.

- Jonavos rajono savivaldybės 2020 m. neįgaliųjų socialinės integracijos per kūno kultūrą ir sportą projektas „Judėjimas – tai gyvenimas“, kurio pagrindinis tikslas – skirtingą negalią turintiems asmenims organizuoti ir praveisti bendro fizinio pasirengimo, sveikatinimo treniruotes. Projekto veiklos labai reikalingos neįgaliesiems, nes pastaruoju metu stebimas sumažėjęs jų fizinis aktyvumas, kas turi įtakos jų svorio augimui, senėjančiam amžiui ir su šiais pokyčiais atsirandančioms ligoms. Visa tai daro įtaką asmens emocinei savijautai. Projekto įgyvendinimo metu buvo siekiama per sportines veiklas ir fizinį aktyvumą neįgaliuosius mokyti ne tik valdyti neigiamas emocijas, bet ir stipriau jaustis fiziškai.

- Europos socialinio fondo Bendruomenių inicijuotos vietos plėtros projektas „Gerovės užtikrinimas teikiant kompleksines paslaugas negalią turintiems asmenims, gaunantiems ilgalaikės globos paslaugas“. Vadovaujantis Jonavos miesto vietos plėtros strategijos tikslu užtikrinti socialinių ir kitų paslaugų plėtrą prisidedant prie socialinės atskirties mažinimo bei analizuojant neįgaliųjų smurto įveikimo galimybių būdus, Veiklos centras, bendradarbiaudamas su nevyriausybine organizacija – Kaniterapinės pagalbos centru, teikė kompleksines paslaugas, kurios padėjo smurtaujančiam neįgaliam asmeniui nusiraminti, spręsti smurto artimoje aplinkoje (tiek šeimoje, tiek įstaigoje) problemą, atgauti kontrolę grėsmei keliančiam vyksmui, gerinti santykius su kitais žmonėmis, kadangi gebėjimas valdyti emocijas ir elgesį nėra įgimtas. Projekto dėka buvo vykdomi edukaciniai kaniterapijos užsiėmimai, sukurtos nusiraminto vietos (zonos), išplėtos atsipalaidavimo bei sporto erdvės, kuriose mokoma išreikšti ir valdyti neigiamas emocijas,

organizuoti įvairūs emocijų raiškos ir valdymo užsiėmimai skirti ne tik gerinti tarpusavio santykius, bet ir gebėjimą išreikšti, realizuoti save per konstruktyvią veiklą. Organizuotų užsiėmimų dėka sumažėjo neįgaliųjų asmenų vidinis nerimas ir agresyvus elgesys.

- Neįgaliųjų reikalų departamento „Socialinės reabilitacijos paslaugų neįgaliesiems bendruomenėje projektas“. Projektas vykdomas bendradarbiaujant su Jonavos „Viltim“. Tikslas – didinti neįgaliųjų asmenų socialinę integraciją į visuomenę, ugdyti, palaikyti ir atkurti neįgaliųjų socialinius ir savarankiško gyvenimo įgūdžius, didinti neįgaliųjų savarankiškumą, meninių gebėjimų lavinimą. Projekto metu buvo vykdomos kasdieninių gyvenimo įgūdžių formavimo, sutrikusios raidos asmenų socializacijos, užimtumo, bendravimo įgūdžių formavimo veiklos.

- Edukacinis projektas „Lygybės medis“. Projektas buvo vykdomas Skrebinų sodyboje. Bendradarbiaujant su Savivaldybės teatru, Ruklos J. Stanislausko, „Neries“ ir „Lietavos“ mokyklomis buvo plėtojama teatrinė kultūra.

- Europos Sąjungos struktūrinių fondų lėšomis bendrai finansuojamas projektas „Kompleksinių paslaugų šeimai teikimas Jonavos rajono savivaldybėje“, Asmeninio asistento paslaugos teikimas. Asmeninio asistento paslaugos tikslas – atsižvelgiant į individualius asmens poreikius, suteikti jam individualią pagalbą namuose ir viešojoje aplinkoje (palydinti ir komunikuojant), kuri padėtų jam gyventi bendruomenėje ir integruotis į ją, neleisti izoliuoti jo nuo bendruomenės ir skatinti jo savarankiškumą, būtiną kasdieniniame gyvenime. Teisę į asmeninio asistento paslaugas turi asmenys nuo 16 metų, kuriems Neįgaliųjų socialinės integracijos įstatymo nustatyta tvarka nustatytas neįgalumo lygis arba darbingumo lygis dėl fizinės (judėjimo, regos, klausos, vidaus organų sutrikimai) ir (ar) kompleksinės negalios, kuri visiškai arba vidutiniškai apriboja jų veiklą, dalyvumą (orientuotis, judėti, dirbti bei savarankiškai tvarkyti asmeninį ir socialinį gyvenimą), ir kuriems reikalinga kitų asmenų pagalba. Asmeninio asistento paslauga – namų ir viešojoje aplinkoje (palydinti ir komunikuojant) individualiai asmeniui gali būti teikiama iki 4 valandų per dieną, padedanti įgalinti jo savarankiškumą ir užtikrinanti svarbiausias jo gyvybinės veiklos funkcijas (asmens higiena, mityba, judėjimas ir mobilumas, socialiniai santykiai ir aplinka), atsižvelgiant į paslaugos gavėjo (jo šeimos, tėvų ar globėjų) poreikį.

- Lietuvos automobilių kelių direkcijos projektas „Saugus eismas bendruomenėse“. Šio projekto metu buvo organizuojami įvairūs renginiai su policijos atstovais, siekiant kuo įvairesnėmis priemonėmis bei formomis priminti įvairaus amžiaus ir socialinių grupių žmonėms saugaus eismo taisykles, kelti eismo dalyvių kultūrą, skatinti visus keliuose ir gatvėse elgtis atsakingai. Projekte dalyvavo Veiklos centro 32 neįgalieji ir 5 darbuotojai, buvo bendradarbiaujama su kitomis Jonavos rajono įstaigomis: Jonavos vaikų lopšeliu-darželiu „Saulutė“, Jonavos vaiko ir šeimos gerovės centru, Jonavos sveikatingumo klubu „Spindulys“, Jonavos globos namais, Jonavos rajono savivaldybės viešąja biblioteka.

- Europos Sąjungos struktūrinių fondų lėšų bendrai finansuojamas projektas „Kompleksinių paslaugų šeimai teikimas Jonavos rajono savivaldybėje“, šeimoms (asmenims) karantino, riboto karantino ar ekstremaliosios situacijos metu maisto produktų, medikamentų, higienos ir (ar) kitų būtinų prekių nupirkimo ir (ar) pristatymo paslaugų teikimas. Dėl COVID-19 ligos protrūkio ar epidemijos taikomos visuomenės sveikatos saugos priemonės apribojo įprastą viešųjų paslaugų teikimą, tai socialiai pažeidžiamiems asmenims sukėlė nenumatytą kasdienio gyvenimo sunkumų. Projekto dėka šeimoms ir asmenims, kurie priklauso didesnei rizikos susirgti sunkia COVID-19 ligos (koronaviruso infekcijos) forma grupei, senyvo amžiaus (nuo 65 metų) ar negalią turintiems asmenims, karantino, riboto karantino ar ekstremaliosios situacijos laikotarpiu buvo teikiamos maisto produktų, medikamentų, higienos ir (ar) kitų būtinų prekių

nupirkimo ir (ar) pristatymo, pagalbos sumokant mokesčius ir pan. paslaugos. Šių paslaugų teikimas padėjo patenkinti būtinuosius tikslinės grupės poreikius.

Veiklos centras, vykdydamas įvairias veiklas, 2021 m. dalyvavo renginiuose ir bendradarbiavo su tokiais Lietuvos ir užsienio partneriais: Jonavos vaikų globos namais, Jonavos vaikų lopšeliu-darželiu „Saulutė“, Vaiko ir gerovės šeimos centru, sveikatingumo klubu „Spindulys“ „Eismo saugumas bendruomenėse“ rengiamose akcijose; Sutrikusio intelekto žmonių globos bendrija „Jonavos Viltis“ organizuojant įvairius užsiėmimus; „Lietuvos reabilitacijos ir slaugos centru“ organizuojant kineziterapijos užsiėmimus baseine; Jonavos rajono savivaldybės kultūros centru įgyvendinant projektą „Kūryba – mano viltis: žmonių su negalia integravimas į sveiką visuomenę kultūrinėmis priemonėmis“; Jonavos kūno kultūros ir sporto centru, Jonavos turizmo ir informavimo centru, Jonavos Justino Vareikio progimnazija, Jonavos globos namais, Jonavos Panerio pradinė mokykla, Jonavos policija, Jonavos Justino Vareikio progimnazija, Jonavos Neries pagrindinės mokyklos specialiojo ugdymo skyriumi, Jonavos Jeronimo Ralio gimanazija, Jonavos Justino Vareikio progimnazija, LASS Jonavos filialu organizuojant Tarptautinės neįgaliųjų dienos minėjimo pėsčiųjų žygį „Mes“; Panevėžio jaunuolių dienos centru organizuojant susirašinėjamą laiškais; „Sporto Legionu“ įgyvendinant projektą „Judėjimas – tai gyvenimas“; Jonavos rajono savivaldybės viešąja biblioteka dalyvaujant renginyje „Moliūgų terasa“; Kaniterapijos pagalbos centru organizuojant „Kaniterapijos“ užsiėmimus; Jonavos rajono savivaldybės teatru įgyvendinant projektą „Lygybės medis“; Maisto studija „Taste StudioLT“ edukaciniame- kulinarijame renginyje; „Jonavos alpakos“ ūkiu organizuojant veiklas su gyvūnais; Jonavos visuomenės sveikatos biuru organizuojant paskaitas apie higieną bei lytinį švietimą; „Maisto banku“ gaunant paramą asmens apsaugos priemonėmis; VšĮ Laisvės TV gaunant paramą asmens apsaugos priemonėmis; Jonavos jaunimo centru organizuojant bendras veiklas; Islandijos centru „Haefingarstodin Baejarhrauni“, Vengrijos „Strazsa Tanya Kozhasznu szocialis szovetkezet“ centru įgyvendinant Erasmus+ programos projektą „Communication is the path to integration“.

2021 m. palaikyti ryšiai su paramą teikiančiais partneriais – „Laisvės TV“, Maltos ordinu, asociacija „Campus“.

Papildomi žmogiškieji ištekliai į įstaigą 2021 m. buvo pritraukiami bendradarbiaujant su specialistus ir kvalifikuotus darbuotojus ruošiančiomis švietimo įstaigomis – praktiką atliko 5 asmenys. Vienas asmuo įstaigoje savanoriavo. Be to, buvo pasinaudota Jonavos rajono savivaldybės jaunimo vasaros užimtumo ir integracijos į darbo rinką programa – įstaigoje įdarbintas vienas asmuo. Visa tai padėjo patenkinti žmogiškųjų išteklių poreikį.

Siekiant viešinti Jonavos rajono neįgaliųjų veiklos centro veiklą, bendradarbiaujant su žiniasklaidos atstovais, buvo paruošti ir publikuoti straipsniai: Veiklos centro internetiniame puslapyje www.jnvc.lt, socialiniame tinklapyje „Facebook“, „Jonavos žinios“ internetiniame puslapyje 2021 m. vasario 24 d. straipsnis „Socialinėms įstaigoms perduoti du nauji autobusiukai“ <https://www.jonavoszinios.lt/naujiena/socialinems-istaigoms-perduoti-du-nauji-autobusiukai>; „Alio Jonava“ internetiniame puslapyje 2021 m. vasario 25 d. straipsnis „Socialinėms įstaigoms perduoti du nauji autobusiukai“ <http://www.aliojonava.lt/story/4233/socialinems-istaigoms-perduoti-du-nauji-autobusiukai>; „Jonavos žinios“ internetiniame puslapyje 2021 m. gegužės 12 d. informacija apie atvirų durų dieną centre „Jonavos rajono neįgaliųjų veiklos centras kviečia lankytojus“ <https://www.jonavoszinios.lt/naujiena/jonavos-rajono-neigaliuju-veiklos-centras-kviecia-lankytojus>; „15 min“ internetiniame puslapyje 2021 m. gegužės 14 d. straipsnis „Geltonoji banga – ir Jonavos neįgaliųjų veiklos centre: šoku stengėsi pamiršti ribas ir ligas“ <https://www.15min.lt/m/id/vardai/eurovizija/geltonojibangairjonavosneigaliujuveikloscentresokiust>

[engesipamirstiribasirligas10581503460?fbclid=IwAR3OJ5ion7mQ8AJwsVnzEizjJmMpBVITypkm d9v56zy9UK69rJEWWRyoio](https://www.youtube.com/watch?v=IN4uLHrfJ8s&fbclid=IwAR2D5PCpJU3nmZ65iPldeHLsKo11wICZFI4EGGp61ZY0wKdNfLXbiCW_RBw); „Youtube“ kanale 2021 m. gegužės 27 d. veiklos viešinimas „Diskoteka manyje“ (teatrų festivalis širdys vilčiai plaka `21) https://m.youtube.com/watch?v=IN4uLHrfJ8s&fbclid=IwAR2D5PCpJU3nmZ65iPldeHLsKo11wICZFI4EGGp61ZY0wKdNfLXbiCW_RBw; „Jonavos žinios“ internetiniame puslapyje 2021 m. liepos 2 d. straipsnis „Jonavos rajono neįgaliųjų veiklos centro kiemelyje – išpūdingas „Laimės traukinys“ <https://www.jonavoszinios.lt/naujiena/jonavos-rajono-neigaliuju-veiklos-centro-kiemelyje-ispudingas-laimes-traukinys>; „Jonava.lt“ internetiniame puslapyje 2021 m. rugsėjo 6 d. straipsnis „Asmeninė pagalba žmonėms su negalia“ <https://www.jonava.lt/gyventojams/naujienos/29/asmenine-pagalba-zmonems-su-negalia:9738>; „Alio Jonava“ internetiniame puslapyje 2021 m. spalio 13 d. straipsnis „Rudens galerija neįgaliųjų veiklos centre“ http://www.aliojonava.lt/story/4810/rudens-galerija-neigaliuju-veikloscentre?fbclid=IwAR2rtGffTGg9aO48zDyLUPRD1JZehitT7vf_CbhdRTPWHvVM43i7Dj1iGmE; „Jonavos žinios“ internetiniame puslapyje 2021 m. lapkričio 24 d. straipsnis „Asmeninė pagalba – nauja paslauga neįgaliajam pagal jo poreikius“ <https://www.jonavoszinios.lt/naujiena/asmenine-pagalba-nauja-paslauga-neigaliajam-pagal-jo-poreikius>; „Jonavos žinios“ internetiniame puslapyje 2021 m. lapkričio 24 d. straipsnis „Prezidentūros eglę puoš ir Jonavoje nuvelti paukščiai“ <https://www.jonavoszinios.lt/naujiena/prezidenturos-egle-puos-ir-jonavoje-nuvelti-pauksčiai>; „Jonava.lt“ internetiniame puslapyje 2021 m. lapkričio 24 d. straipsnis „Prezidentūros eglę puoš ir Jonavoje nuvelti paukščiai“ <https://www.jonava.lt/gyventojams/naujienos/29/prezidenturos-egle-puos-ir-jonavoje-nuvelti-pauksčiai:9887>; „Alio Jonava“ internetiniame puslapyje 2021 m. lapkričio 26 d. straipsnis „Asmeninė pagalba – nauja paslauga neįgaliajam pagal jo poreikius“ <http://www.aliojonava.lt/story/4920/asmenine-pagalba-nauja-paslauga-neigaliajampagaljoporeikius>; „Televizija AVVA“ 2021 m. gruodžio 3 d. žinios „Jonavoje išskirtinai paminėta Tarptautinė neįgaliųjų žmonių diena“ <https://youtu.be/5gbBqXZOKDA>; „Alio Jonava“ internetiniame puslapyje 2021 m. gruodžio 6 d. straipsnis „Pėsčiųjų žygis „MES““ http://www.aliojonava.lt/story/4953/pesciujuzygismes?fbclid=IwAR0JztjwN0mBRZg6ID7uqpZ-9mx47Mgo-pmBA5qgdg-2_Gs_A9tvTVDscJs; „Televizija AVVA“ 2021 m. gruodžio 23 d. žinios „Dovanos ir sveikinimai įstaigoms ir organizacijoms“ <https://youtu.be/pXkBduou6BA>.

Veikla viešinta Veiklos centro socialiniame tinklapyje „Facebook“, kuriame įkeliami naujausia informacija apie įstaigos vykdomą veiklą.

Veiklos centro internetiniame puslapyje www.jnvc.lt nuolat teikiama išsami informacija visuomenei apie įstaigos teikiamas paslaugas, padaryta prieiga neįgaliesiems, informacija pateikiama ir anglų kalba. Visose organizuojamose konferencijose, renginiuose viešinama Veiklos centro veikla.

Įgyvendintos įstaigos aplinkos gerinimo priemonės:

- siekiant sumažinti įtampą ir stresą darbe, darbuotojams darbo metu sudaryta galimybė konsultuotis su psichologu, lankytis relaksaciniame kambaryje ir sporto salėje;
- atnaujintos užimtumo patalpos;
- atnaujinti darbo vietų baldai;
- 2021 m. darbuotojai apdrausti nuo nelaimingų atsitikimų darbe;
- įsigytas naujas autobusiukas;

- įsigyta įranga (lyginimo stovas, pjaustymo mašina, relaksaciniai foteliai, darbo įrankiai pagalbiniais darbams atlikti ir pan.), palengvinanti darbuotojų darbą;
- darbuotojai aprūpinti spec. darbo rūbais, avalyne, pirštinėmis, prijuostėmis, apsauginėmis priemonėmis ir pan. (užtikrintos priemonės darbo atlikimui).

Pažymėtina, kad Veiklos centre 2021 m. buvo kokybiškai parengtas ir įgyvendintas veiklos planas, pasiekti plane numatyti veiklos vertinimo kriterijai.

10. STIPRIOSIOS IR SILPNOSIOS PUSĖS, GALIMYBĖS IR GRĖSMĖS

8 lentelė. Stiprybės, silpnybės, galimybės, grėsmės

STIPRYBĖS	SILPNYBĖS
<ul style="list-style-type: none"> - Asmeninio asistento projektinis paslaugų teikimas Jonavos rajono savivaldybėje. - Nuolatinių asmeninės pagalbos paslaugų teikimas Jonavos rajono savivaldybėje. - Sukurta materialinė bazė leidžia teikti kokybiškas dienos ir ilgalaikės (trumpalaikės) socialinės globos paslaugas. - Aktyvus dalyvavimas įvairiose veiklose. - Remiantis individualiais planais socialiniai darbuotojai tikslingai ugdo ir lavina neįgalių asmenų kompetencijas. - Racionalus finansinių ir žmogiškųjų išteklių naudojimas. - Nuolatinis personalo kvalifikacijos kėlimas. - Vyrauja didžiosios dalies darbuotojų rūpestingumas, atsakingumas, darbštumas ir nuoširdumas. - Nuolatinis bendradarbiavimas su neįgaliųjų artimaisiais. - Kiekvienas darbuotojas turi reikiamą kvalifikaciją. - Sukurta bazė praktikai atlikti. - Reagavimas į neįgaliųjų ir jų artimųjų poreikius. - Dalyvavimas projektinėje veikloje. - Neįgaliųjų integracijos skatinimas. - Neįgaliųjų bendruomenės tradicijų puoselėjimas ir kūrimas. - Informacijos pasiekiamumas ir pastovus informacijos atnaujinimas internetinėje svetainėje ir „Facebook“ puslapyje. - Kiekvienas asmuo turi teisę teikti pasiūlymus įstaigos teikiamų paslaugų gerinimo procesui. - Sukaupta darbo patirtis darbui su neįgaliaisiais. - Bendravimas su kitomis globos, socialines paslaugas teikiančiomis Lietuvos ir užsienio organizacijomis ir kt. 	<ul style="list-style-type: none"> - Darbuotojai neturi pakankamai žinių edukacinių technologijų naudojimo srityje. - Neekonomiškas ir neefektyvus transporto paslaugų teikimas, kadangi įstaigoje nėra lengvojo automobilio. - Menkos darbuotojų anglų kalbos žinios riboja įstaigos veiklos vystymą. - Menka galimybė dalyvauti projektuose. - Formalus kai kurių darbuotojų požiūris į darbą. - Per mažai laiko skiriama asmenų su sunkia negalia ugdymui. - Reikalingas patalpų praplėtimas. - Riboti veiklos finansavimo ištekliai sunkina galimybes organizuoti vasaros poilsį. - Pavojingas darbas darbuotojų sveikatai dėl neįgaliųjų, turinčių protinę ir psichinę negalią, neprognozuojamo elgesio. - Tėvų ar globėjų nenoras gauti dienos socialinės globos paslaugas, dėl lėšų taupymo.
GALIMYBĖS	GRĖSMĖS
<ul style="list-style-type: none"> - Galimybė plėtoti ir tobulinti ryšius su socialiniais partneriais bei socialine-kultūrine aplinka. - Kiekvienam darbuotojui sudaromos sąlygos kelti 	<ul style="list-style-type: none"> - Neigiamas kai kurių visuomenės narių požiūris į asmenis su proto negalia ir jų šeimas. - Didėja senų, vienišų, neįgalių žmonių, kuriems

<p>kvalifikaciją.</p> <ul style="list-style-type: none"> - Organizuoti konferencijas ir dalintis įgyta patirtimi su kitais. - Šviesti visuomenę neįgaliųjų įtraukties ir integracijos klausimais. - Siekiant sutelkti komandą, organizuoti darbuotojų bendrus susitikimus. - Pritraukti daugiau savanorių. - Rengti projektus ir dalyvauti įvairiose programose ieškant papildomų lėšų neįgaliųjų paslaugų gerinimui. - Pateikti kurti metodines priemones neįgaliųjų ugdymui. - Dalyvauti respublikiniuose ir tarptautiniuose mokymuose. - Naujų metodų ir formų taikymas socialinio darbo procese, net ir pasibaigus projektui. 	<p>reikalingos socialinės paslaugos, skaičius.</p> <ul style="list-style-type: none"> - Socialinių problemų gilėjimas. - Neigiami ekonominės situacijos ar teisinio reguliavimo pokyčiai, veikiantys socialinės pagalbos gavėjus. - Kvalifikuotų specialistų darbo rinkoje pritraukimo (paieškos) problema. - Savalaikės informacijos iš kitų institucijų trūkumas.
---	---

IŠVADOS:

1. Veiklos centras kokybiškai parengė ir įgyvendino įstaigos patvirtintą 2021 metų veiklos programą, pasiekė patvirtintus įstaigos vertinimo kriterijus.

2. Veiklos centras atlikto įstaigos įsivertinimą. Pagal numatytas atlikti priemones 2021 metais – visos priemonės įgyvendintos.

3. Veiklos centras teikė kokybiškas paslaugas karantino, riboto karantino ar ekstremaliosios situacijos metu.
